

Szakedolgozat

Kemény Ákos

Tanító szak

Kaposvár

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Tanító Szak

A zene felhasználása az angolórán

Belső konzulens: Csizmadia Gábor
Egyetemi oktató

Készítette: Kemény Ákos
B8CYZ4
Nappali tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Kaposvár
2023

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés.....	4
2. Hipotézis.....	5
3. A téma szakirodalmi háttérének bemutatása.....	5
3.1 A beszéd és a zene kapcsolata	5
3.2 A zene fontossága.....	6
3.3 Hogyan tanítsuk a gyerekeknek az angol nyelvet?	7
3.4 A zene szerepe a mindennapokban és az osztályteremben.....	7
3.5 20 ok, amiért az angoltanárok nem használják a zenét.....	8
3.6 Miért használjunk zenét az angolórán?	10
3.7 A gyerekek szerepe egy zenés angolórán.....	11
3.8 A hallás és a beszéd tanítása, fejlesztése.....	11
3.9 A motiváció és a játékoság szerepe az angol nyelv tanításában.....	13
3.10 A teljes fizikai válasz és az affektív szűrő.....	14
3.11 Kiejtéstanítás rappel.....	16
3.12 A Chant gyakorlatok.....	17
3.13 Konkrét gyakorlatok egy zenés angolórához	18
4. Kutatási kérdések, célok.....	21
5. Az intézmény bemutatása.....	21
6. Kérdőív bemutatása, kiértékelése.....	21
7. Hipotézis megválaszolása.....	37
8. Összegzés.....	38
9. Irodalomjegyzék.....	42
10. Mellékletek.....	43

1. Bevezetés

A zene mindenkinek az életében egy meghatározó dolog, érzéseket, gondolatokat, cselekvéseket vált ki az emberekből. Segít, hogy felszabadultabbak legyünk, jól érezzük magunkat, de akár egy-egy rosszabb élményt, csalódást is segíthet elfeledni vagy enyhíteni. Mindez persze függ a zene stílusától, minden élethelyzetben más-más fajta zenét hallgatunk.

Az viszont nem teljesen egyértelmű, hogy akár egy idegennyelvet tanító foglalkozáson is találkozhatnak a résztvevők zenével. Ha az iskoláról van szó, akkor az emberekben az a tévhit kezdett kialakulni, hogy zenével csak énekórán találkozunk a gyerekek, de ez persze nem így van, vagy legalábbis nem így kellene lennie szerintem. Bármelyik tanórába be lehet csempészni egy kis zenét, feldobva ezzel a tanóra és a gyerekek hangulatát, legyen az magyar, környezetismeret, vagy, mint említettem, az angolóra. Ha egy, a tanári hivatáshoz nem értő szülő esetleg elképzelne egy angolórát, szerintem az lenne az utolsó gondolata, hogy a gyereke zenével találkozik, vagy zene segítségével tanul valamit az angolórán. Persze, ez valamilyen szinten érthető is, mert az angolórák lényege nem az, hogy zenéket, dalokat tanuljanak a gyerekek, de ezek segítségével a gyerekek egy változatosabb és élménydúsabb módszerrel tanulhatják az angol nyelvet. A zene segítségével lehet angol nyelvet tanítani és a későbbiekben ki is fejteném, hogy miért és mire jó a zene az angolórákon.

Azért választottam ezt a témát, mert az angol műveltségterületet képviselem és úgy gondoltam, hogy ez a téma illik hozzám és érdekel is. Manapság a zene az egyik fontos, meghatározó része mind a felnőttek, mind a gyerekek életében, ezért is szeretnék jobban utána járni, hogy hogyan lehet a zene felhasználásával tanítani az angolórán. Jómagam is minden nap hallgatok zenét, legyen az külföldi vagy magyar és szinte már nem is tudnám elképzelni úgy a napomat, hogy legalább egy zenét ne hallgassak meg a nap valamelyik részében, legyen az otthon egyedül vagy barátokkal, esetleg utazás közben. Amikor megláttam ezt a témát, egyből megfogott, hiszen én nem emlékszem olyan angolórára az általános és középiskolás éveim során, ahol a zene segítségével tanultunk volna. Pedig biztosan örültünk volna neki, és ezért is szeretnék minél jobban beleásni a témába, hogy amit anno én nem tapasztaltam meg gyerekként, azt majd azok a gyerekek, akiket én tanítani fogok, átélhessék és megtapasztalhassák. Szeretnék minél több technikát, módszert megtanulni és elsajátítani, amivel egy kicsit mássá, izgalmasabbá és érdekesebbé tehetem majd a tanulók szempontjából az órákat. Az sem mindegy, hogy milyen módszerrel próbálkozunk, így ezek közül is igyekszem minél többnek utána járni és feltérképezni, hogy az egyes zenékhez melyik módszer lehet a legalkalmasabb, illetve, hogy az

angolóra témájához és felépítéséhez minél jobban passzoljon és, hogy minél sikeresebb legyen a tanulás az adott módszerrel. Ezek mellett pedig kíváncsi vagyok arra, hogy a mai gyerekeknek mik a tapasztalataik, milyen gyakran, milyen formában találkoznak zenével az angolórán, ha egyáltalán találkoznak és, hogy ez tetszik-e nekik vagy sem.

2. Hipotézis

Véleményem szerint hiába hallgatnak a gyerekek, de akár a tanárok is naponta több percen keresztül zenét, az angolórákon szinte egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán jelenik meg. Ha meg is jelenik a zene az angolórán, maximum olyan formában, hogy egy tankönyves feladathoz van egy hallásos feladat és abban található meg valamilyen formában a zene. A tanárok nem hoznak be egy különálló dalt, amikhez különböző feladatokat csináltatnak a gyerekekkel. Hipotézisemhez az is hozzátartozik, hogy szerintem a gyerekek örülnének és élveznék, ha az angoltanáruk zenével, dalokkal színesítené alkalmanként az angolórákat.

3. A téma szakirodalmi háttérének bemutatása

3.1 A beszéd és a zene kapcsolata

A beszédnek is van dallama, dinamikája és ritmusa is, csak úgy, mint a zenének, így akár mondhatjuk azt is, hogy a beszéd is valamilyen formában zene. A kettőnek a hasonlósága viszont nem jelenti egyértelműen azt, hogy aki tehetséges a zenében, az jól fogja beszélni az idegennyelveket is, viszont lehetnek olyan adottságai, amelyek az idegen nyelvet tanulót is segítheti. Fontos elmagyarázni a tanulóknak, hogy a magyar és az angol nyelv között nagy a különbség. Az intonációs minták sáv szélessége nagyobb az angol nyelvben, mint a magyarban. A szótagok sem egyforma hosszúságúak. Az angolban a rövid szótagok sokkal rövidebbek, mint a magyarban, viszont az angol hosszú szótag sokkal hosszabb, mint a magyar. A hetvenes években már megjelentek olyan módszerek, amelyek próbálták megragadni a kiejtés zenei elemeit, közvetlenül a zenéből. Korábban a tanárok inkább népdalokkal igyekeztek a tanulók motivációját és az óra változatosságát előnybe helyezni, manapság ez már akár a rap zenére is kiterjedhet (Bárdos, 2000).

3.2 A zene fontossága

A nyelvtanulás közbeni zene- és dalhasználatnak két fő előnye van. Az első, hogy a zene nagyon emlékezetes tud lenni, akár órákon keresztül megmarad az ember fejében. Történhet ez azért, mert egy olyan ellazult állapotot okoz, amiben fogékonyabbak vagyunk, vagy azért, mert a zene ritmusa megegyezik az alapvető testritmusokkal, vagy, mert olyan üzenetet közvetít, amely mélyen megérint minket, vagy azért, mert az ismétlődése ellenére nem lép fel motivációvesztés. Ezek közül bármelyik is legyen az oka, a dalok és a zene beleragad az ember fejébe. A második fő előny, hogy nagyon motiváló tud lenni, főleg a tanulók számára. Olyan formában van jelen a tanulók életében a zene, mint talán semmi más. Olyan mértékű pozitív energiát szabadíthatunk fel, amire nem is számítunk.

A zene mindenhol megtalálható és minden tanuló szokott zenét hallgatni, ezáltal van zenei ízlésük is. A zenék, dalok előnye, hogy manapság könnyen elérhetőek a tanárok számára. Viszont a dalok önmagukban nem fognak megtanítani senkit sem egy idegennyelvre, függetlenül attól, hogy mennyire motiváló egy-egy dal, mennyire szeretnek énekelni a diákok és hogy milyen plusz energiákat szabadít fel a zene az angolórákon. A szimpla zenehallgatás vagy éneklés nem fogja megtanítani a tanulókat arra, hogy hogyan kommunikáljanak angolul. A zene és az éneklés olyan közös tevékenységekhez vezethet, amelyekben eggyé válik a világ. Minden egy adott hanghoz kapcsolódik, ahhoz, amelyet hallunk.

A daloknak a szövegét nagyon gyorsan meg tudjuk tanulni, és nagyon gyorsan elfelejtjük az összes többi dolgot. Sokszor könnyebb dalokat énekelni, mint az adott nyelven beszélni. A zenének már kisgyermekkorától nagyon fontos szerepe van a nyelvi fejlődésben. A zenétől nagyon nehéz elmenekülni manapság, ugyanis mindenhol megtalálható, legyen az az utcán, éttermekben, bevásárlóközpontokban, rendezvényeken, otthon vagy az autóban. Miután dalokat hallgattunk, sokszor használjuk azt a szólást, hogy nem bírom kivenni a fejemből. Ez is alátámasztja azt, hogy a dalok hatnak a rövid- és hosszútávú memóriánkra. A gyerekek sokszor csak énekelnek és nem is érdekli őket, hogy ki hallja őket, csak élvezik hallgatni önmagukat. A dalok a legtöbb esetben egyszerű, társalgási nyelvezetet használnak, rengeteg ismétléssel, ami tökéletes arra, hogy a tanulók könnyebben megjegyezzék a szövegben található szavakat. Vannak olyan dalok, amik rendkívül összetettek és akár úgy is lehet őket elemezni, mint egy irodalmi művet. A zenékben sokszor nincs kimondva, hogy pontosan kiről, miről van szó, így a diákok a saját életükből előkerülő szituációkat, történeteket is előidézhetik, ezzel a képzelőerőt is fejlesztve. Az egyik legfontosabb dolog, hogy a zene és a dalok pihentetők,

kikapcsolják az embert, ezen kívül változatosságot adnak, szórakoztatnak és békességet is tudnak teremteni az egyénben, illetve a közösségben (Murphey, 1992).

3.3 Hogyan tanítsuk a gyerekeknek az angol nyelvet?

Az, hogy a tanulók hogyan tanulnak meg angolul és hogy a tanár hogyan tanítja meg nekik, nagyban függ a koruktól és a fejlettségi szintjüktől. Nem szabad olyan feladatok végeztetni velük, amikhez még nincs meg a kellő tapasztalatuk és tudásuk. Ezzel együtt viszont, túl egyszerű és gyerekes feladatokat sem szabad adni nekik, még akkor sem, ha az beleillik az adott témakörbe vagy az óra anyagába. A gyerekeknél megvan az az előny, hogy szeretik és tudják is élvezni azokat a feladatokat, tevékenységeket, amiket a tanár összeállít nekik. Ahhoz, hogy ez így történjen, sok dologra kell figyelni. Az elvárások nem lehetnek túl nagyok és inkább egyszerű feladatok segítségével értessük meg a tanulókkal, hogy mit várunk el tőlük. A feladatnak olyannak kell lennie, hogy a tanulók megoldják azokat, de ezzel együtt elégedettek legyenek a befektetett munkájuk mértékével. Főként a kezdő angolosoknál, érdemes olyan feladatokat hozni, amikben inkább a szájukra és a fülükre van szükség. Ilyen feladatok lehetnek például az olyan játékok és dalok, amelyekben mozognak a gyerekek. Emellett pedig a történetek és az egyszerű beszélgetős feladatok is nagy sikert arathatnak. Nem minden gyerek egyforma tudásszintű, ezért igyekezzünk változatos feladatokat előállítani, akár differenciálhatunk is a tanóra folyamán. Adjunk olyan feladatokat is a gyerekeknek, amelyekben maguktól is rájönnek egy-egy könnyű nyelvtani szabályra. Ha sikerül olyan tanórákat összeállítani, amelyeket a gyerekek élveznek, akkor esélyes, hogy az jobban meg is marad az emlékezetükben. Itt pedig megint bejön a motiváció szerepe, hiszen ha sikerélmény éri a tanulókat, akkor nagyobb kedvvel fognak tovább tanulni. Az osztályban pozitív légkör alakul ki és így sokkal jobban, hatékonyabban érvényesülhet a teljes körű fejlődés (Phillips, 1993).

3.4 A zene szerepe a mindennapokban és az osztályteremben

A zene az ember mindennapjaiban rengeteg módon jelenhet meg. Szimplán csak hallgathatunk zenét, de akár énekelhetjük is azt, füttyörészhetünk és tapsolhatunk az adott ritmusra. Úgy is énekelhetünk, hogy közben nem hallgatjuk magát a dalt. Beszélgethetünk a zenéről, a zenészövegről, az előadóról vagy a videóklippről. A zenét használhatjuk arra is, hogy

megváltoztassuk a hangulatot, máshogy érezzük magunkat, táncoljunk, barátkozzunk. Olvashatunk a dal elkészítéséről, előadásokról, szerzőkről, producerekről. Sok ember egy-egy dalt köt egy-egy emlékhöz, így mindig, amikor meghallja azt a dalt, eszébe jut az emlék is és ugyanez fordítva. Ezen kívül vannak olyan emberek is, akik dalokat írnak, előadják azokat, videóklippeket gyártanak hozzájuk és cikkeket írnak róluk. Ehhez képest az osztályteremben egy kicsit másra használjuk a dalokat, de bármit, amit egy szöveggel meg tudunk csinálni, azt egy dallal is meg lehet csinálni. A daloknak a szövegéből nyelvtant tanulhatnak a gyerekek, illetve hallás feladatokat is lehet végeztetni velük. Beszélhetünk magáról a dalról, az énekesről és le is fordíthatjuk a szöveget. Felhasználhatjuk a dal videóklippjét arra, hogy a gyerekek beszéljenek róla. Gyakoroltathatjuk a kiejtést és a hangsúlyt. Ezeken kívül a zene arra is jó egy tanórán, hogy energizálja, feldobja a tanulókat, motiválja őket, szókincset tanuljanak, más országok kultúrájáról tanulhatnak. Emellett a tanár is tanulhat a gyerekektől, ha a gyerekek választanak zenét és ők magyarázzák el a tanárnak és a többi gyerekeknek a tudnivalókat. Talán a legfontosabb viszont, hogy a zene segítségével jókedvű és szórakoztató is lehet egy tanóra az osztályteremben. Sok tevékenység átvihető egyik részből a másikba, amit az ember a mindennapjaiban csinál a zenével azt sokszor az osztályteremben is meg lehet tenni. (Murphey, 1992).

3.5 20 ok, amiért az angoltanárok nem használják a zenét

Sok tanár fél és nem akar zenét bevinni a tanulóinak az angolórára. Íme 20 ok, hogy miért vélekednek így.

1. Az első nagy hiba, hogy a tanárok és a gyerekek sem veszik elég komolyan a zenét. Nem látnak bele abba, hogy mennyi lehetőség és potenciál van bennük és, hogy mennyi mindenre lehetne használni őket.
2. Sok tanár aggodalma az, hogy ha zenét hallgatnak az angolórán, akkor az megzavarja a szomszédos tanteremben zajló tanórákat.
3. Néhány tanuló lehet, hogy túlságosan izgatott lesz a dalok hallatán, ezzel zavarva a társait és a tanórát.
4. Elveszi az időt és nincs benne a tanmenetben.
5. A tanulóknak különböző zenei ízlésük van és ezért veszekedni fognak az órán.

6. A pop zenének gyenge a szókincsük, túl sok a szleng és rossz a nyelvtan.
7. Nem tudják, hogyan hasznosítsák a dalokat, nincs kitűzött cél.
8. Nehéz megtalálni a daloknak a szövegét.
9. A diákok csak hallgatni akarják a zenét, dolgozni már nem akarnak vele.
10. Rossz minőségű az eszköz, amivel lejátszaná a tanár a dalokat a tanulóknak.
11. Hiányoznak a megfelelő eszközök és nincs is rá pénz.
12. A tanárok nem szeretnek énekelni és nem muzikálisak, nem értenek hozzá.
13. Sok dal nem érthető.
14. Az angoltanításban használt dalok unalmasak.
15. A diákok nem fognak énekelni.
16. Nem tudják, hogy milyen dalt válasszanak, sok dal nem illik iskolai környezetbe.
17. Mit csináljanak a tanárok akkor, ha a tanulók olyan zenét akarnak hallgatni, amit a tanár utál?
18. A dalok nagyon gyorsan kimennek a divatból.
19. Hogyan vonjunk be más tanárokat?
20. Hogyan osztjuk meg a munkát?

Összességében a fő okok közé tartozik, hogy a tanárok nem tudják hogyan és miként kellene egy dalt feldolgozni a tanulókkal az angolórán úgy, hogy abból tanuljanak is, illetve félnek új dolgokat kipróbáltatni a diákokkal és nem bíznak önmagukban sem, hogy sikerül a gyerekekkel feldolgoztatni egy dalt. A tanárok és a gyerekek sem értik, hogy mi köze van a zenének és a daloknak az angolórákhoz. Pedig a zene sokszor legalább olyan hasznos tud lenni, mint egy tankönyv. Gyakran az a tévhit van az emberekben, hogy ami élvezetes, az által nem lehet tanulni, de ez nem így van. Ahhoz, hogy új dolgokat próbáljunk ki, kockáztatnunk kell, de fontos, hogy ezt néha megtegyük. A gyerekekkel az új módszereket olyan módon kell megismertetnünk, hogy azok számukra pozitívak és sikeresek legyenek. Érdeemes ezekkel lassan haladni, először csak háttérzenéket betenni az óra elejére vagy végére és ezt inkább egy kísérletként felfogni, mert ezt inkább annak lehet mondani, mint sem tevékenységnek. Folyamatosan érdemes kísérletezni a tanulókkal, hogy megtaláljuk azokat a módokat, zenéket,

amikkel növelni tudjuk a motivációjukat. Egy-egy feladatzárózenét is lehet hozni az órára, így annak segítségével egészen könnyedén meg lehet állapítani, hogy melyik az a zene vagy zenei műfaj, ami felkelti a gyerekek érdeklődését. Ezek a kísérletek után lehet jobban belemenni a zenével kapcsolatos feladatokba, az alapján, hogy mi illik a legjobban a témához, a gyerekekhez, illetve magához a tanárhoz és a stílusához. (Murphey, 1992).

3.6 Miért használjunk zenét az angolórán?

Ahhoz, hogy a gyermekek tanuljanak, egy kellemes, pozitív tanulási környezetet kell teremtenünk számukra. Az affektív szűrőnek alacsonynak kell lennie, ha ez nem jön létre, akkor a tanuló nem fogja hatékonyan befogadni az új nyelvet (Schoepp, 2016). A leghatékonyabb és legkedvezőbb tanulás, akkor valósul meg, ha alacsony a tanulók szorongása, de emellett van önbizalmuk és magas a motivációjuk. A zene csökkenti az affektív akadályokat és segít abban, hogy a tanulók lazábban álljanak hozzá a nyelvtanuláshoz, ezáltal fogékonyabbá is téve őket. A tanulók bizonytalansága és elégedetlensége kezelhető és javítható a zene használatával az angolórán. A zene biztonságot és harmóniát teremt a gyermekek számára a kollektív tanuláshoz és a közösség építéséhez is hozzájárul. Az összetartó közösség létrehozásában, amit a tanárok igyekeznek kialakítani az osztályon belül, a zene segítségével elősegíthető. Előnyös lehet, ha olyan módszerekkel próbálkozunk, amik jobban hajaznak az intézményi osztálytermen kívüli élethez. Ezekbe beletartoznak a történetek, vizuális képek és a zene is. A zene segítségével betekintést nyerhetünk a társadalmak kultúrájába, történetébe is (Engh, 2013).

A zene megváltoztatja a gyerekek szokásait a nyelvi órákon, emellett egy élvezetesebb és változatosabb tanórát biztosít. A zene segít az automatizálásban, tehát a gyerekek gondolkodás nélkül és gyorsan ejtik ki az angol szavakat. Emellett, olyan szöveget tartalmazhat, amely segíthet a tanulóknak abban, hogy felkészüljenek arra, hogy a való világban milyen nyelvezettel szembesülnek majd. Megállapították, hogy sok tanuló az angol órákon kívül csak akkor találkozik az angol nyelvvel, amikor zenét hallgat. Abban az esetben, ha olyan zenét hozunk a gyerekeknek, amik tetszenek nekik és élvezik őket, akkor esélyes, hogy azt az angol órák keretein kívül is hallgatni fogják (Schoepp, 2016).

3.7 A gyerekek szerepe egy zenés angolórán

Rengeteg dal hasznos és motiváló is lehet a gyerekek számára, de a legjobbak azok a dalok lesznek, amelyek a legnagyobb hatással lesznek rájuk, akár azáltal, hogy ismerik a dalt vagy az előadóját, vagy egyezik a tanulók zenei stílusa a dallal. Fontos, hogy minél többször használjunk olyan dalokat, amelyeket a tanulók választanak, hiszen ebből rengeteg előnye származhat a tanárnak. Ha megengedjük nekik, hogy ők válasszanak dalt, akkor ezzel együtt felelősséget is adunk a kezükbe, ezáltal jobban bevonva őket a tanórába. A tanár segíthet a gyerekeknek a szöveg megértésében és elkülöníteni a szövegben elhangzó jó és rossz dolgokat. A tanárnak is egy hatalmas tanulási élményt nyújthat egy ilyen óra, amikor lényegében a gyerekek hozzák a fő tananyagot az órára. Kölcsönös tiszteletet teremt a gyerek és tanár között az, ha megengedjük nekik, sőt kérjük arra őket, hogy alakítsák egy kicsit ők a tanórát. Ezek mellett pedig megkönnyíti a tanár munkáját is, kevesebb időt kell azzal töltenie, hogy olyan dalok után keresgessen, amik elnyerik a diákok tetszését.

Igyekezünk a gyerekeket a középpontban tartani. Sokan emocionálisan kapcsolódnak egy-egy dalhoz vagy stílushoz, és ha a gyerekeket megkérdezzük ezekről, hogy milyen érzések, kapcsolatok fűzik őket egy olyan dalhoz, amit ők választottak, sokkal hatékonyabbá teheti a tanítást. Megkérhetjük a tanulókat arra is, hogy tegyenek fel kérdéseket egymásnak a zenével kapcsolatban, ahelyett, hogy a tanár vagy a tankönyv kérdései alapján haladnánk. Ez is segít abban, hogy a diákokat még jobban munkáltassuk és bevonjuk őket az óra minden részébe (Murphey, 1992).

3.8 A hallás és a beszéd tanítása, fejlesztése

Az angol nyelv tanulásánál a két legfontosabb összetevő a hallás és a beszéd fejlesztése, így ezekre kell helyezni a hangsúlyt, mert amikor a gyerek elkezdi tanulni az idegennyelvet, még sokszor nem elég magabiztos a szavak olvasásában vagy írásában. A tanulóknak minél több hallási gyakorlattal kell kezdeniük és lehetőséget kell adni nekik, hogy hallás által megtapasztalják, hogy milyen az angol nyelv, majd ezek után következhetnek a hallási feladatok. Megtanulni folyékonyan beszélni az egyik, ha nem a legnagyobb kihívás. Egyszerre kell beszélni és gondolkodni is azon, hogy mit fogunk mondani következőleg. Manapság már szinte minden háztartásban elérhetővé vált az internet, így a gyerekeknek van lehetőségük angol nyelvű meséket, videókat nézni, vagy akár angol nyelvű zenét hallgatni és játékokkal játszani. Ha bár nem minden esetben, de a legtöbben, az iskolában használt tankönyvekhez és

munkafüzetekhez jár egy-egy CD, sőt, azokat weboldalak is kísérik, amelyeken plusz online tartalmak érhetőek el a gyerekek számára, ezzel is lehetőséget biztosítva a hallás- és beszédgyakorlásra. Az angolórákon a tanulók sokféle szöveggel és hanganyaggal találkozhatnak, például az angoltanár beszédével, éneklésével, párbeszédekkel és különböző témájú szövegekkel. Az előbb említett CD-n rengeteg olyan anyag és felvétel található meg, amelyek jó minőségűek és segítenek a hallásfejlesztésben. A hallás egy aktív készség és sok tényező nehezítheti. Nagyon fontos, hogy ezeket a nehézségeket a kezdeti szakaszokban elkerüljük és inkább lassan, de fokozatosan vezessük be őket. Az egyik ilyen nehézség a gyerekek számára az adott szöveg hosszúsága és típusa, témája. A másik, hogy a szöveget ki által hallják a diákok. Nyilvánvalóan könnyebb az a tanulók számára, ha a tanárt hallgatják, hiszen ő tudja szabályozni a beszéd gyorsaságát és érthetőségét. A megértésben még azzal is tud segíteni, ha megismétli a szöveget vagy akár csak egy részletet belőle és gesztusokkal, arckifejezésekkel segít a gyerekeknek megértetni a lényeget.

Ami még szintén tényező lehet, az az, hogy a gyerekektől milyen válaszokat várnak a tanárok a szöveg hallása előtt, közben és után. Két fő részkészség van, amit a gyerekek használhatnak. Az egyik ilyen az alulról felfelé építkező feldolgozási készség, azaz az úgynevezett bottom-up processing, a másik pedig a felülről lefelé irányuló feldolgozási készség, angolul top-down processing. Ezek segítenek abban, hogy a tanulók részelemenként építsék fel a nyelvet. Ahhoz, hogy a gyerekeket segítsük, ezek módszerek használatában, érdemes olyan hallásfeladatokat adni nekik, amikben az egyes szavak jelentésére kell összpontosítaniuk. A tanároknak figyelniük és gondoskodniuk kell arról, hogy hallás közben a gyereknek ne kelljen következtetnie a szöveg kontextusára vagy témájára, ehhez segítséget nyújtanak a hallás előtti feladatok és a már ismert játékok, mondókák, dalok. Fontos, hogy a gyerekeknek ne kelljen olyan feladatokat végrehajtaniuk, amiket még nem tudnak vagy nem is érdekli őket, mint például a szöveg lefordítása, mondatok elemzése. Sok tankönyvben és munkafüzetben vannak olyan hallási feladatok, amik arra kérik a gyerekeket, hogy hallgassák a szöveget és közben olvassák is azt a könyvben vagy akár egy kivetítőn, ami segíthet a megértésben.

Amikor a gyerekek elkezdik tanulni az új idegennyelvet, eleinte csak a tanárt hallják beszélni. Ez segít nekik megszokni az adott nyelv sajátosságait, mintáit, hangjait. Sokszor képek, mondókák, dalok segítségével, játékosabb módon vezetik be az új nyelvezetet. Természetesen nem mindent fognak megérteni, de a legtöbb gyerek képes lesz arra, hogy kitalálja a jelentést a szöveggörnyezetből, gesztusokból vagy a vizuális segédeszközökből. Ezek segítenek követni a szöveget, történetet. A tankönyvek kezdetben olyan feladatokat tartalmaznak, amik nonverbális

válaszokat igényelnek, ilyen például az előbb említett mondókák, történetek, dalok hallgatása és élvezése a cselekvések utánzásával. Ezek is segítenek megértetni a gyerekekkel a tartalmat. Ehhez tartozik az úgynevezett teljes fizikai válasz, angolul Total Physical Response (a továbbiakban TPR), amely egy nyelvtanítási módszer, amit az 1960-as években fejlesztett ki James Asher az Egyesült Államokban.

A TPR összekapcsolja a tanulást a fizikai cselekvésekkel és azt a módszert utánozza, ahogyan a csecsemők az anyanyelvüket tanulják, emellett pedig csökkenti a tanulók gátlásait és stresszszintjüket is. Egy ilyen feladat például az, hogy a gyerekek a tanár által felolvasott szöveget hallgatják, és közben arra a képre mutatnak, amelyikre a szöveg igaz. Dalok és a zene segítségével is lehet operálni. A gyerekek énekelhetnek és táncolhatnak együtt és a tevékenység többször is megismételhető, amíg minden tanuló kellően magabiztos lesz. Olyan feladattípusokat is lehet alkalmazni, mint például az úgynevezett figyelj és válaszolj játékok, figyelj és tapsolj, vagy a Simon mondja. A kicsit már idősebb, tapasztaltabb tanulóknál is előkerülhetnek ezek a játékok, csak figyelni kell arra, hogy megfeleljen a tanulók nyelvi szintjének (Pinter, 2017).

3.9 A motiváció és a játékosság szerepe az angol nyelv tanításában

„A zene rendkívül motiváló tud lenni, főleg a gyermekeknél, serdülőknél és a fiatal felnőtt tanulóknál (Murphey, 1992, old.: 7).” A gyerekeknél rendkívül fontos, hogy meglegyen a kellő motiváció. Fontos, hogy minden órán motiváljuk őket, de ne mindig ugyanazzal a módszerrel vagy eszközzel. Változatosnak kell lennie, mert egy idő után már nem motiváló ugyanaz a dolog, hiába volt még valamikor az a legélvezetesebb tevékenység vagy játék. A gyerekeknek fontos a sikerélmény és a dicséret, hiszen ez még tovább motiválja őket a tanulásban. Kíváncsiak és örülnek az új tudásnak és azokat büszkén használják is. „Figyelmük, amely minden megismerő tevékenység alapját képezi, önkéntelen és tudatos is egyben. Mivel azonban a tudatos figyelem tapadása függ a feladat milyenségétől, ezért fontos, hogy a nyelvoktatás játékos, színes feladatokon keresztül valósuljon meg, melyek érzelmileg vonzóak a gyermek számára, így szinte észrevétlenül megy végbe az ismeret elsajátítás (Nagy, 2010, old.: 61).” Ezek mellett fontos, hogy maga a pedagógus és az általa létrehozott légkör is motiváló tényezőként hasson a diákokra. Egy szép szó vagy mosoly is ösztönző hatással bírhat a gyerekekre, ezekre pedig épülhetnek a változatos tevékenységek és játékok. A játékokban mindig szívesen veszik ki a részüket a diákok és nem kényszerként élik meg őket. „Az

idegennyelv-oktatásban a játék teremti meg az utat a gátlásmentes szóbeli közlés felé (Nagy, 2010, old.: 62).” Figyelni kell viszont arra, hogy a tanulók életkorának megfelelő játékos tevékenységekkel foglalkoztassuk őket. A játékok során megnő a gyerekek motivációja és a figyelmük tartóssága növekszik. „A játékos tanuláskor a szórakozás és az öröm áll az előtérben a rivalizálás és a sikerorientáltság helyett. A gyermekek szívesen vesznek részt a játékban, közben könnyen tanulnak, ami segíti őket az iskolai sikerek elérésében. A játékok fejlesztik a koncentrációképeséget és a logikus gondolkodást. A játékok során a gyermekek megszokják a szabályok betartását, és csiszolják nyelvi kifejezőképességüket. A játékok lehetőséget adnak a gyermekek olyan fejlesztésére, ami szórakoztatja őket. A játékkal sikerülhet megtapasztalni a tanulás okozta örömet és felkelteni az új dolgok iránti érdeklődést. Egyidejűleg erősíteni lehet az önértékelést, az önállóságot és az önbizalmat (Friedl, 2002, old.: 10-11).”

3.10 A teljes fizikai válasz és az affektív szűrő

A teljes fizikai választ, angolul Total Physical Response, James Asher dolgozta ki az 1960-as években. A lényege, hogy a tanár vagy oktató olyan utasításokat ad a tanulóknak, amelyek fizikai reakciót igényelnek. Egy másik példa erre, hogy a tanár azt mondja a diákoknak, hogy álljanak fel, erre a diákok felállnak. Előnyei közé tartozik, hogy ennek a módszernek a segítségével a diákoknak nem kell addig beszélniük az idegennyelven, ameddig kellően meg nem ismerték azt. Emellett érdekes és egyedi is ez a módszer, illetve hosszabb ideig is lehet így a gyerekeket foglalkoztatni (Krashen, 1982). Elkerülhetjük vele azt, hogy a gyerekek a nyelvtanulás kezdeti szakaszaiban passzív módon, tanári magyarázat alapján tegyék meg az első lépéseket az idegennyelv felé. A tanárnak a feladatokat cselekedtetve kell megvalósítania. Az ilyen óráknál teljesen más a tanárok és a diákok szerepe is. A kezdeti szakaszban a tanulók csak hallgatnak és figyelnek, illetve végrehajtják az utasításokat, majd ha már úgy érzik és a tanár is látja, hogy elegendő tudást szívtak magukba, egyre jobban előtérbe kerülnek, a tanár pedig inkább a háttérbe szorul. Fontos, hogy a tanár jól felkészüljön a TPR-es órákra, legyen elegendő szemléltetőeszköze. Mivel nincs anyanyelvre fordítás és a szó jelentését a mozgásból, tettekből következtetik ki a tanulók, fontos, hogy a tanári bemutatás értelmezhető és egyértelmű legyen. Pontos, kedves, vidám utasításokat kell adni a gyerekeknek. Nagy pozitívum, hogy a gyerekek már az első órákon nagy tudást tehetnek magukévá. A tanulók motivációja nő és lelkesen folytatják a nyelvtanulást (Nagy, 2010).

Dalok, mondókák segítségével pedig még élvezetesebbé tehetjük a TPR-es tanórákat. A tanulóknak segíthetnek jobban emlékezni a szavakra, nyelvi szerkezetekre vagy a nyelvtanra, azzal, hogy az éneklést mozgásokkal kísérik. Ezeken kívül pedig a testmozgás ténye sem elhanyagolható, mivel így a testnevelésórákon kívül is helyet kaphat ennek a módszernek a segítségével. A TPR biztosítja a tanárt arról, hogy minden diák aktívan részt vesz az órán, segítséget nyújthat abban, hogy megállapítsa, hogy a tanulók mikor értették meg az új anyagot és a tanulóknak is segít abban, hogy megértsék azt, amit a tanár mond. Emellett pedig változatosságot és érdekességet is tud nyújtani a diákok számára.

A TPR az affektív szűrőt is alacsonyán tartja, azaz csökkenti a tanulók szorongását. Nem szükséges megszólalniuk, addig, amíg úgy nem érzik, hogy készen állnak arra. Az affektív szűrőt három kategóriára szedhetjük szét.

1. Motiváció: Azok a diákok, akiknek magas a motivációjuk, általában jobban és könnyebben tanulnak az idegennyelvi tanórákon.
2. Magabiztosság: Azoknak a diákoknak, akiknek megvan a kellő magabiztosságuk és egy jó önképet alakítottak ki magukról jobban és könnyebben tanulnak az idegennyelvi tanórákon.
3. Szorongás: Az alacsony szorongás kedvező és előnyt jelent egy idegennyelv tanulásában.

Azoknak a diákoknak, akiknek nincs meg a kellő motivációjuk, magabiztosságuk és szoronganak, nem fogják olyan hatékonyan befogadni az idegennyelvet. A tanár egy nagy szerepet tölthet be, hogy ez ne így legyen. Egy olyan környezetet és feltételeket kell biztosítani a tanulók számára, amelyben biztonságban érzik magukat, megvan a motivációjuk, magabiztosságuk és olyan feladatokat, játékokat, tevékenységeket kell végrehajtania a gyerekekkel, amik segítségével csökken a szorongás mértéke. A zene kiváló arra, hogy csökkentse a szorongást és mérsékelje a tanulóknak a feszültséget, emellett pedig elősegíti a tanulókat a nyugodt éberség előidézésében, ami egy optimális állapot az idegennyelv tanulásához (Krashen, 1982). A TPR-t magába foglaló foglalkozások és játékok nagyon hasznosak és átalakíthatók az osztály adottságaira és nyelvi szintjét figyelembe véve, főleg az általános iskolában (Phillips, 1993).

3.11 Kiejtéstanítás rappel

A rap szövegek kiválóak az angol nyelv hangsúlyának és ritmusának tanítására. A jazz és a pop dalok együttesét jelenti. A rap zenében nem énekelnek, hanem mondják a szöveget, így az éneklés nem torzítja el a szavakat és a kifejezéseket. Manapság a rap az egyik legkedveltebb műfaj az egész világban. A rapben erősebb az ütem, hiszen ez adja az alapját. A rap természetessé teszi az ismétlést, ezzel együtt a természetes ritmusképlet gyakorlását. Rappelés közben ösztönös testmozgásokat végzünk, amihez tudatos mozgásokat is párosíthatunk, mint például a tapsolást, ujjcsettintést vagy ceruzával történő kopogást. Ezek könnyebbé teszik a ritmust átérezni és egyben követni is. Sokan fenntartással kezelik a rap helyét az iskolában, hiszen vannak olyan szövegek, amik nem tartoznak még az iskola környékére sem, de ha kellő odafigyeléssel választjuk ki a zenét, akkor találhatunk olyanokat, amiket lehet használni a tanításban. A rap olyan formában jelenik meg és olyan üzeneteket ad át, hogy befolyással van a serdülők viselkedésére. Ha kiejtéstanításra akarjuk használni, akkor először is a diákokkal meg kell hallgattatni. A gyors, ritmikus tempó miatt előfordulhat, hogy még a jobb tanulók se fogják érteni a szöveget. Ennek a résznek a lényege, hogy a diákok megértsék, hogy miért fontos foglalkozni a kiejtéssel. Ezután hangosan felolvassák közösen az egészet, miközben a zene lejátszóról szól az eredeti szöveg. Közben lehet ceruzával kopogni az asztalon, amit a tanár vezényel a tanulóknak. A lényeg, hogy a gyerekek ráérezzenek a zene ritmusára. Miután ráéreztek, az következik, hogy a tanulóknak alá kell húzniuk a szövegben a leghangsúlyosabb szótagokat, miközben hallgatják a zenét. Rá kell vezetni őket, hogy az aláhúzott szavak nagyrésze tartalmi jellegű. Ezután felolvastatjuk velük a hangsúlyos szavakat és szótagokat. Majd a tanár megkéri a tanulókat, hogy jelöljék meg a ritmuscsoportok elejét egy vonallal. Ezután pedig lehet olyan játékokat játszani velük, mint a könyves játék, pletyka játék vagy az irányított társalgás. Érdeemes ezeket a feladatokat inkább az 5-6. osztályban alkalmazni és a tanár olyan zenét vigyen az órára, amelyről úgy érzi, hogy az tetszene a diákoknak és motiválja őket. Ha esetleg a diákok hozzák a rapzenét az órára, akkor mindenképpen hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy olyat keressenek, ami az iskolába való és amelyen keresztül tanulni is lehet (Szabados, 2002).

3.12 A Chant gyakorlatok

Carolyn Graham nevéhez fűződik a Chant gyakorlatok megalkotása, amely összekapcsolja az amerikai angol beszélt ritmusát a jazz zene ritmusával. Graham tanárként dolgozott a New York-i és a Harvardi egyetemen, ahol angolt tanított. Könyveiben rávilágított arra, hogy ezek a gyakorlatok alkalmasak az angol nyelv tanítására játékos formában.

A Jazz Chant gyakorlatok lényegében a beszélt amerikai angol nyelv tudatos természetes ritmusokkal, összekötve az amerikai angol ritmusait az amerikai jazz ritmusával. A Chant gyakorlatok nem olyanok, mint a mondókák, dalok, vagy rappek, hogy a költői hatás érdekében eltorzítják a beszélt nyelvet. Az ének ritmusának, hangsúlyának, dallamának ugyanolyannak kell lennie, mint amit a gyerek egy anyanyelvi beszélőtől hallana egy beszélgetés során. A Jazz Chant gyakorlatok sokoldalúak, bármilyen méretű osztályban használhatóak, használatukhoz nincs szükség különleges eszközökre és minden korcsoportban használható. Emellett az is fontos, hogy nem szükséges zenei tehetség ahhoz, hogy előadják ezeket. A tanároknak és a diákoknak sem szükséges zenésznek lenniük vagy hangszeren játszaniuk ahhoz, hogy Jazz Chant gyakorlatokat alkalmazzanak. Arra vannak kitalálva, hogy mindenki használni tudja őket, ezért könnyűek és egyszerűek. Ha a tanárok eleget gyakorolnak és rájönnek arra, hogy hogyan kell előadni ezeket, egy olyan módszerre bukkanhatnak, amely segítségével élvezetesen és könnyen taníthatnak angolt a gyerekek számára. Amikor bemutatja a tanár a gyakorlatokat, fontos, hogy megmaradjon a tiszta, egyenletes ütem. Érdeemes a tanároknak elmondani a gyerekeknek, hogy mi a lényege ennek és megbeszélni az ismeretlen szavakat és kifejezéseket. Miután párszor bemutatta a tanár, vagy lejátszotta magnón, érdemes elismételteni a nehezebb szavakat, kifejezéseket. A tanulók ezután ismételjék meg a sorokat a tanár által bemutatott minta alapján vagy a kazetta alapján. Miután kellően megismerkedtek az anyaggal, ahelyett, hogy mindenki egyszerre ismételné a szöveget, a tanár tegye fel a kérdést, a tanulók pedig válaszoljanak rá, ezzel kialakítva egy párbeszédet tanár és diák között. Sok Chant szerepjátékok alkalmazására is alkalmas, ami lehetővé teszi a tanulóknak, hogy improvizáljanak és egyéni módszereket alkalmazzanak a szerepjáték során. Arra viszont figyelnie kell a tanárnak, hogy a tanulók megtartsák a korábban kialakított ritmust és intonációs mintákat. Az osztályt akár külön részekre is lehet szelektálni, így a csoportmunkára és a páros munkára is tökéletesen alkalmas. Olyan témákat is taníthatunk velük, mint például az üdvözlés különböző formái, bemutatkozás, elköszönés, meghívások, kifejezni valami iránti tetszésünk, nemtetszésünk, vélemény adása, bocsánatkérés, beszélgetni az időjárásról, pénzről, ételekről, italokról és a napirend. A Jazz Chant gyakorlatok segítségével nyelvtant is tudunk tanítani a diákoknak. A létigét, a folyamatos

jelenidőt, az egyszerű jelenidőt, az egyszerű múltidőt és a jövőidő különböző fajtáit is taníthatjuk ennek a módszernek a segítségével a diákoknak (Graham, 1986) (Graham, 1993).

3.13 Konkrét gyakorlatok egy zenés angolórához

1. Aktív hallgatás és írás

Kezdjük el lejátszani az adott dalt anélkül, hogy a gyerekeknek megmutatnánk a dalnak a szövegét. A feladatuk az lesz, hogy próbáljanak meg minél többet megérteni a szövegből. Hogy biztosak legyünk abban, hogy tényleg aktívan hallgatják a zenét, kérjük meg őket arra, hogy írják le azokat a kifejezéseket, amelyeket felismertek és kihallottak a szövegből, szavakat, amiket nem ismernek és miután vége a dalnak, foglalják össze pár mondatban, hogy szerintük miről szólt a dal. Ajánlatos többször is lejátszani nekik a dalt. Ezután meg lehet beszélni velük a kifejezéseket és a szavakat, amiket leírtak, illetve azt is, hogy miről szól a dal.

2. Szövegolvasás

Ez a feladat az előzőhöz kapcsolódik. Mutassuk meg a dalnak a szövegét a tanulóknak. Történhet ez úgy is, hogy kinyomtatjuk nekik a szöveget egy papíron, vagy ha van lehetőség, akkor egy digitális tábla segítségével, videó formájában is megmutathatjuk nekik. Ezután összehasonlíthatjuk a szöveget a tanulók által leírt szavakkal, kifejezésekkel, illetve újra megbeszélhetjük, hogy miről is szól valójában a dal. Térjünk ki az olyan szavakra is, amiket egyikőjük sem hallott ki a dal hallgatása közben. Ennél a résznél is érdemes többször lejátszani a dalt, hogy jobban hozzászokjanak a szövegekörnyezethez.

3. Szövegkitöltés

Ha ezt a feladatot választjuk tanulóink számára, mindenképpen ki kell nyomtatni a dalnak a szövegét. A szövegből hiányozzanak fontos szavak, kifejezések, prepozíciók. Ezután próbálják kiegészíteni a szöveget az alapján, amit megjegyeztek. Ha gyengébb képességű tanulókról van szó, vagy nehéz a szöveg, akkor úgy is csinálhatjuk, hogy szöveg nélkül hallgatják a zenét és közben kell kitölteniük a hiányzó részleteket. Miután végeztek mindenképpen a dal meghallgatásával ellenőrizzük le a megoldásokat és beszéljük meg a tanulókkal a szavak, kifejezések jelentését. Ezután megkérhetjük őket, hogy írjanak mondatokat azokkal a szavakkal, amiket beírtak az üres helyekre, hogy megbizonyosodjunk róla, hogy megértették a jelentésüket.

4. Szlenggyakorlat

A dalok segítségével rengeteg hasznos szlenget taníthatunk meg a gyerekekkel. Fontos, hogy olyan szlengeket válasszunk, amelyeket használni is fogják és a mindennapi angolban megtalálhatóak. Válasszunk ki a dalból olyan részeket, amelyeket meg akarunk tanítani a gyerekeknek, majd ezeket játsszuk le nekik. Fontos, hogy a szövegkörnyezet alapján először ők próbálják kitalálni, hogy mit jelent, mikor használjuk az adott kifejezést és csak ezután adjon a tanár magyarázatot és pár ötletet, példát, hogy mikor és hogyan használjuk. Ezután válasszunk ki pár szlenget, és gyakoroltassuk a tanulókkal. Álljanak párba és írjanak rövid párbeszédet a szleng segítségével.

5. Kiejtésgyakorlás

Válasszunk ki kulcsszavakat, kifejezéseket abból a dalból, amit az órára hoztunk. A tanár után ismételjék meg a tanulók szavakat. Fontos, hogy ne csak ismételtessük velük a szavakat, hanem hívjuk fel a hibákra a figyelmet és adjunk tanácsokat. A tanár azt is elmondhatja a tanulóknak, hogy egy adott szónál milyen száj- és nyelvtechnikát használ. Minél többször ejtetjük ki velük a szavakat, annál jobb.

6. Éneklés

Nincs és nem is lehet olyan zenés angolóra, amiben legalább egyszer nem éneklük el a tanulók a dalt. Ez egy összetett feladat, hiszen nem csak a kiejtésre, de a ritmusra és a hangmagasságra is figyelniük kell a gyerekeknek. Először közösen énekeljük el a dalt a tanár segítségével. Majd ezután lehet színesíteni a feladatot. Feloszthatjuk a gyerekeket csoportokra, hogy biztosan mindenki énekeljen. Az első csoport éneklje az első versszakot, a második a másodikikat és így tovább. Soronként is feloszthatjuk a dalt a tanulók között, így a tanár biztosan hallja mindenkinek a kiejtését. A dal közös éneklése közben lehet ritmusra tapsolni, dobbantani vagy kopogni a padon. Mivel sokszor ismétljük a szavakat, főleg a refrénben, könnyebben megmarad a gyerekek emlékezetében.

7. A dal összegzése

A dalok nagyszerű betekintést nyújtanak egy-egy kultúrába, világnézetbe, életstílusba. Kérjük meg a tanulókat, hogy foglalják össze a dal lényegét, fő gondolatát akár szóban, akár írásban. Mondják el a véleményüket, majd kérjük meg a többi tanulót, hogy reagáljanak társuk véleményére, egyetértenek vele vagy sem. Vitát is lehet indítani a tanulók között, érveljenek véleményük szerint. Ha a dalnak vannak olyan elemei, amelyek nem tiszták a tanulók számára,

mindenképpen szánjon időt arra a tanár, hogy elmagyarázza azokat. Sokat segíthet, ha a gyerekek látják a dalnak a videóklippjét, hogy kik adják elő, milyen környezetben és kultúrában.

8. Dalszövegátírás

Kérjük meg a tanulókat arra, hogy írják át a dalnak a szövegét, úgy, hogy megmaradjon a dalnak a ritmusa és melódiája. Kérhetjük ezt akár egyénileg is, de a páros munka és a csoportmunka hatékonyabb lesz. Ennek a feladatnak a segítségével új témákat, szóincset is behozhatnak a gyerekek az órába. Persze meg is lehet szabni a témát. Minden csoportnak adhatunk egy versszakot, amit írjanak át. Ha minden csoport végzett, kapunk egy teljesen új dalt, amit elő is adhatnak. Sok dalnak van olyan verziója az interneten, aminek fent van az instrumentális változata, azaz nincs benne ének, így arra az alapra a tanulók kiválóan elő tudják adni az általuk megírt változatot.

9. Játék a dalszöveggel

Fontos, hogy ezt csak olyan dallal próbáljuk ki, amelyet nagyon ismernek a gyerekek, többször behoztuk már az órára és dolgoztak is vele sokat. A tanulókat leültetjük egy körbe és kiválasztunk valakit, akinél indul a játék. Ő mond egy sort vagy kisebb részletet a dalnak a szövegéből, majd jön a mellette ülő. Aki hibás szöveget mond, nem jut eszébe semmi, vagy olyat mondott, ami már volt, az kiesik. A tanárnak itt jön be a szerepe, hiszen neki kell észben tartania, hogy mit mondtak már a tanulók. A végén egy tanuló marad, aki nyeri a játékot. Bonyolíthatjuk ezt a feladatot úgy, hogy sorban kell mondani a szöveget, ahogyan az eredeti dalban van. Aki nem tudja a következő részt a dalból kiesik, a következő tanulónak pedig ott kell folytatni, ahol abbahagyták.

10. Jelenetírás

Ez egy nagyon jó zárótevékenység, hiszen játékos, megmozgatja a tanulókat és kihívást is jelent nekik, emellett pedig a tanár valós képet kap arról, hogy valóban megértették-e a dalban található szavakat a tanulók. A tanár válasszon ki néhány jellegzetes szót, kifejezést a dalból, amiket felhasználhatnak a tanulók egy jelenetben. Adjuk meg a tanulóknak, hogy nagyjából milyen hosszú legyen. Ezt a feladatot elvégezhetik párokban és csoportokban is. Megadhatjuk a témát, helyszínt, akár szereplőket is, de teljesen rájuk is bízhatjuk. Miután végeztek az írással,

a tanár ellenőrizze le egyesével, hogy jól használták-e a szavakat, amiket előzőleg megadott. A legvégén pedig a tanulók adják elő a megírt jelenetüket.¹

1 10 ESL Song Activities to Liven Up Your English Classroom In: FluentU English Educator Blog. [online] [h.n.] [2023. 10. 27.] > URL.: <https://www.fluentu.com/blog/educator-english/esl-song-activities/>

4. Kutatási kérdések, célok

Kutatásom során arra voltam kíváncsi, hogy egy adott iskolában milyen gyakran és milyen formában jelenik meg a zene az angolórákon. Emellett az is érdekelt, hogy a gyerekek ehhez hogyan viszonyulnak, illetve, hogy ők milyen gyakran szeretnék, hogy megjelenjen a zene az angolórán. Céloom egy kérdőív kitöltetése a gyerekekkel egy adott iskolában, majd annak elemzése.

5. Az intézmény bemutatása

A kutatásomat a Gesztenyefasori Szent Márton Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában végeztem el, ami Lajoskomáromban található meg. Azért ezt az iskolát választottam, mert sajnos a helyi iskolában nem volt lehetőség kérdőívet kitölteni, így egy barátom által sikerült Lajoskomáromban megoldani. Maga az iskola egy nyugodt kis utcában helyezkedik el. Minden évfolyamban van A és B osztály. Az osztálylétszám általában 15-20 főre esik, így körülbelül 300 gyerek jár ebbe az iskolába. Az iskola fontos hangsúlyt fektet a tehetséggondozásra és az egészséges életmódra nevelésre, rendszeres testmozgásra. Az iskolában található digitális tábla és magnó, amik akár segíthetik az angoltanárokat abban, hogy akár saját eszközök nélkül dobják fel az angolórákat zenével. Két angoltanára van az iskolának, ebből az egyik csak alsó osztályban tanít.

6. Kérdőív bemutatása, kiértékelése

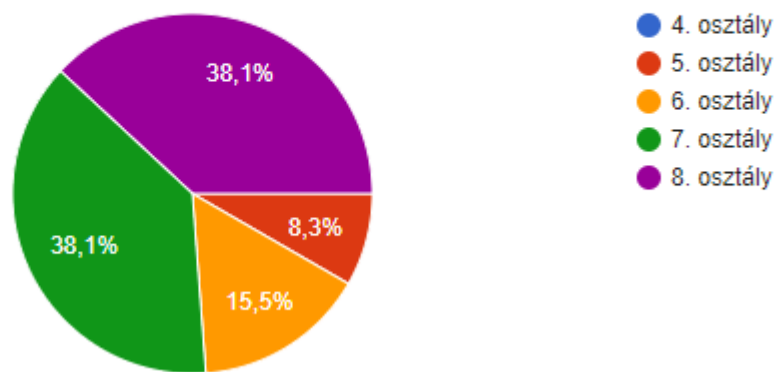
Az iskola tanulói egy 17 kérdésből álló kérdőívet kaptak, amit informatika órákon töltöttek ki a tanár segítségével. A kérdőívet összesen 84 tanuló töltötte ki, körülbelül két hét alatt. A kérdőívet a Google Űrlapok segítségével hoztam létre. Jómagam is ismertem már ezt a

módszert, hiszen rengeteg kérdőívet töltöttem már ki rajta, illetve többen is ezt az oldalt ajánlották. Miután elkészítettem a kérdőívet, felkínálja az oldal a megosztást link segítségével, így nagyon egyszerű továbbítani azt. A kérdések között található feleletválasztós és kifejtős is. Mivel gyerekekkel töltöttem ki, így igyekeztem úgy fogalmazni és olyan kérdéseket feltenni nekik, amik egyszerűek, de mégis megtudom belőlük azt, amit szeretnék.

A kérdőív teljesen anonym volt természetesen, amit a kérdőív leírásában tisztáztam is. A gyerekekről mindösszesen annyit szerettem volna megtudni, hogy hányadik osztályba járnak. A nemüket azért nem kérdeztem meg a kérdőívben, mert véleményem szerint ebben a témában teljesen irreleváns, hogy az illető éppen fiú vagy lány. Az életkorukat pedig nagyjából ki lehet számítani abból, hogy hányadik osztályba járnak. Nem minden kérdésre volt kötelező válaszolni. A kötelező kérdéseket egy csillag jelölte a kérdőívben.

Hányadik osztályba jársz?

84 válasz

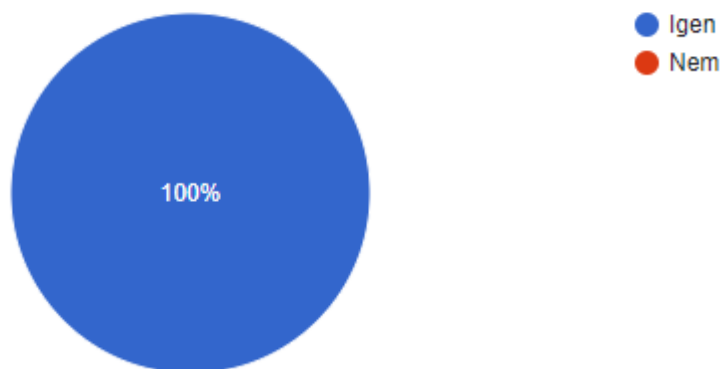
1. ábra: Tanulók eloszlása osztályokra vetítve

Az első kérdésemben arra voltam kíváncsi, hogy a gyerekek hányadik osztályba járnak. A kérdőívet 4. osztálytól felfele szerettem volna kitölteni. Sajnos 4. osztályos tanulókkal nem sikerült, de az összes többi évfolyamban igen. Az 5. osztályos tanulók aránya a legkevesebb, ez mindösszesen 8,3%, ami 7 gyereknek felel meg. A 6. osztályból 13 tanuló töltötte ki a

kérdőívet, ami 15,5%-nak felel meg. A hetedik és a nyolcadik osztályos tanulók aránya teljesen azonos. Mindkét évfolyamból 32-32 gyereke töltötte ki a kérdőívet, ami százalékban megadva 38,1%. Az 5. és 6. évfolyamból egy-egy osztály töltötte ki a kérdőívet, míg a 7. és 8. évfolyamból 2-2 osztállyal sikerült kitöltetni.

Szoktál zenét hallgatni?

84 válasz

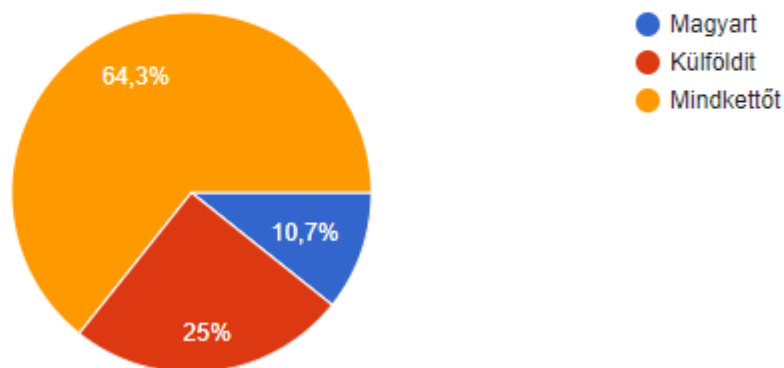

2. ábra: Szoktál zenét hallgatni?

A második kérdésben azt szerettem volna megtudni a tanulóktól, hogy szoktak-e zenét hallgatni. A válaszok nem okoztak nagy meglepetést, a 84 kitöltő közül mindegyik azt jelölte be, hogy szokott zenét hallgatni valamilyen formában. Mint ahogy ezt már korábban is írtam, a zene mindennapjaink szerves részét képezi, minden élethelyzetben és szituációban hallgathat az ember zenét.

Magyar vagy külföldi zenét szoktál inkább hallgatni?

84 válasz

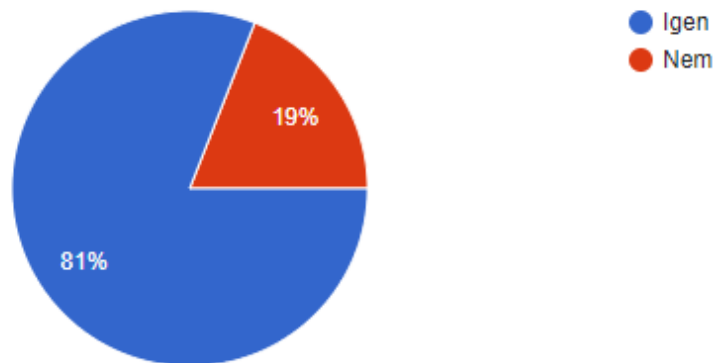

3. ábra: Magyar vagy külföldi zenét hallgatsz?

A harmadik kérdéssel arra voltam kíváncsi, hogy a kitöltők, akik közül ugye mind a 84 azt jelölte be az előző válasznál, hogy szokott zenét hallgatni, inkább magyar vagy külföldi zenét szokott hallgatni. A tanulók legnagyobb része mindkettőt, külföldi és magyar zenét is szokott hallgatni. Összesen 54-en jelölték be ezt a válaszlehetőséget, ami 64,3%-nak felel meg. Ebből az 54-ből hárman ötödikesek, kilencen hatodikasok, 25-en hetedikesek és 17-en nyolcadikasok. 21-en vannak azok a tanulók, akik inkább csak külföldi zenét szoktak hallgatni. Ez a diagramon a piros részt jelöli, ami 25%-nak felel meg. A 21 tanulóból 4-en hatodikasok, heten hetedikesek, tízen pedig nyolcadikasok. A legkevesebben azt jelölték meg, hogy inkább magyar zenét hallgatnak csak, összesen 9-en a 84-ből, ami 10,7%-nak felel meg. Ebből a 9-ből 4-en ötödik osztályba járnak, a többi pedig mind nyolcadik osztályba. Nagy arányban a gyerekek magyar és külföldi zenét is hallgatnak, mint sem csak külföldit vagy csak magyart.

Ha angol nyelvű zenét hallgatsz, szoktál új szavakat/kifejezéseket tanulni belőle, amiket később hasznosítasz is?

84 válasz

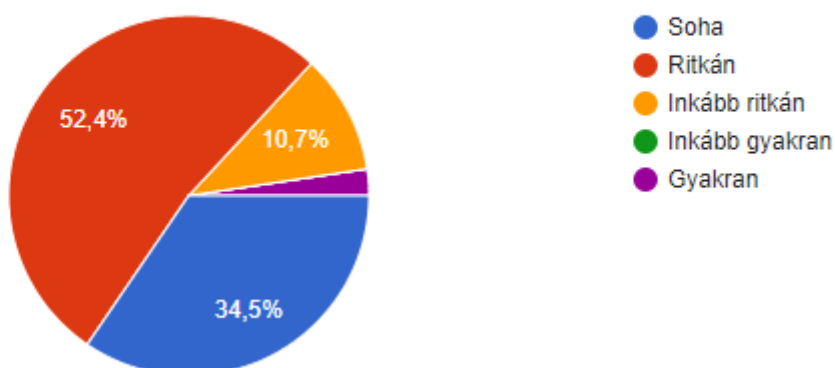

5. ábra: Szavak, kifejezések hasznosítása

Az ötödik kérdéssel azt szerettem volna megtudni a gyerekektől, hogy ha angol nyelvű zenét hallgat, vagy hallgattatnak vele, akkor szoktak-e olyan új szavakat, kifejezéseket tanulni belőle, amiket később is hasznosítanak is. A válaszadók 81%-a, azaz a 84-ből 68-an igenis szoktak új szavakat vagy kifejezéseket tanulni az angol nyelvű zenékből, amik a későbbiekben a hasznukra válhatnak. A tanulók maradéka, 16-an viszont nem szokott új szavakat tanulni ezekből a dalokból, ők adják ki a maradék 19%-ot. Az ötödikesek közül mindössze egy valaki jelölte be a nemet, hatan igent jelöltek. A hatodikosok közül ketten jelölték be a nemleges választ, a maradék 11 tanuló igent jelölt. A hetedik osztályosok közül hatan jelölték be a nemet, 26-an pedig az igent. A nyolcadik évfolyamból pedig heten jelölték meg a nemet, 25-en viszont az igent jelölték meg. A dalszövegek jobban berögződnek az ember, így a gyerekek fejébe is, és ha már csak egy-egy új szót tanulnak belőlük, az már sikernek mondható.

Milyen gyakran találkozol az iskolában zenével az angolórán?

84 válasz

6. ábra: A zene gyakorisága az angolórán

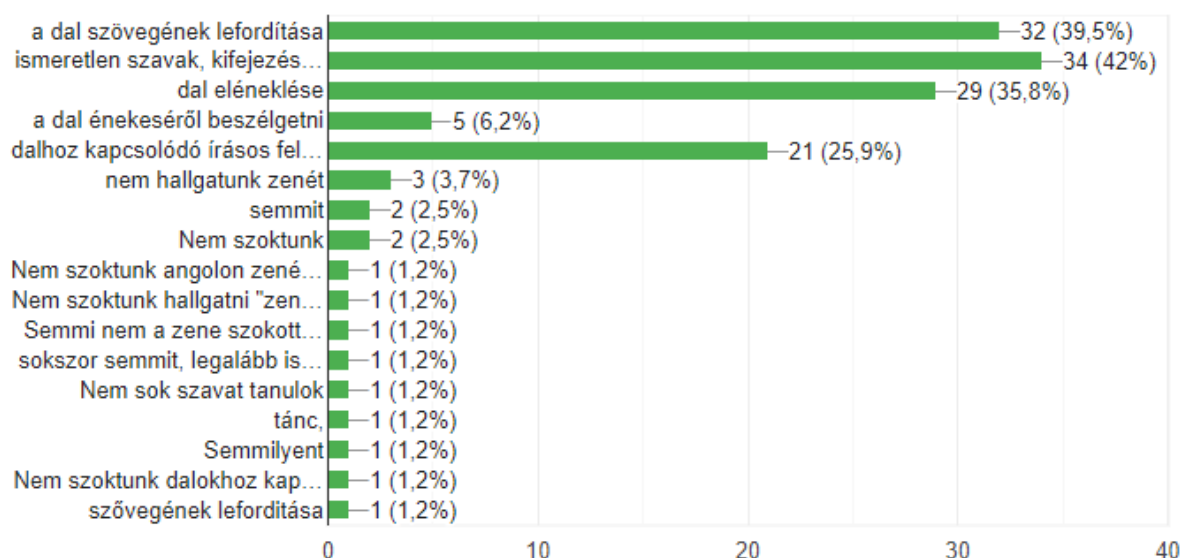
Eddig a kérdésekkel azt szerettem volna megtudni, hogy a gyerekek hogyan viszonyulnak a zenéhez, viszont a hatodik kérdéssel már rátértem arra, hogy az iskolában, azon belül is az angolórákon milyen gyakran találkoznak a gyerekek zenével. Az öt válaszlehetőségből a legtöbben azt mondják, hogy csak ritkán találkoznak zenével az angolórán. Számszerűsítve ez összesen 44 a 84 tanulóból, ami 52,4%-nak felel meg, ez tehát több, mint a fele. A második legtöbben a sohát jelölték. A tanulók 34,5%-a egyáltalán nem találkozik zenével az angolórákon, összesen 29-en jelölték be ezt a válaszlehetőséget. Inkább ritkán a gyerekek 10,7%-a találkozik zenével az angolórán, 9-en jelölték meg ezt. Gyakran mindössze ketten tapasztalnak zenét az angolórákon, ez a válaszadók 2,4%-át teszi ki. Az inkább gyakran válaszlehetőséget senki sem választotta.

Az ötödik évfolyamból öten ritkán, egy inkább ritkán, míg egy másik tanuló gyakran találkozik zenével az angolóráin. A hatodikosok közül négyen soha, heten ritkán, ketten pedig inkább ritkán tanul zenével az angolórán. A hetedik osztályosok közül 11-en válaszolták a sohát, 17-en azt, hogy ritkán, hárman azt, hogy inkább ritkán, és egy valaki azt, hogy gyakran találkozik zenével angolóráin. A nyolcadik évfolyamból pedig 14-en soha nem tanulnak zenével az angolórákon, 15-en ritkán, hárman pedig inkább ritkán. A gyerekek tehát nagyon elvétve vesznek csak részt olyan angolórán, ahol a zene és a dalok segítségével tanítanak a tanárok.

Milyen feladatokat szoktatok csinálni egy-egy dalhoz kapcsolódóan? (Többet is jelölhetsz)

81 válasz

7. ábra: Zenéhez kapcsolódó feladatok az angolórán

A hetedik kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy milyen feladatokat szoktak csináltatni az angoltanárok a gyerekekkel. Ennél a kérdésnél több választ is meglehetősen jelölni. Öt válaszlehetőséget előre megadtam nekik, ilyen volt a dal szövegének lefordítása, ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélése, megjegyzetelése, dal eléneklése, a dal énekeséről beszélgetni és a dalhoz kapcsolódó írásos feladatok. Hagytam egy „egyéb” válaszlehetőséget is a tanulóknak, ahova beírhattak más feladatot, amit esetleg én nem említettem.

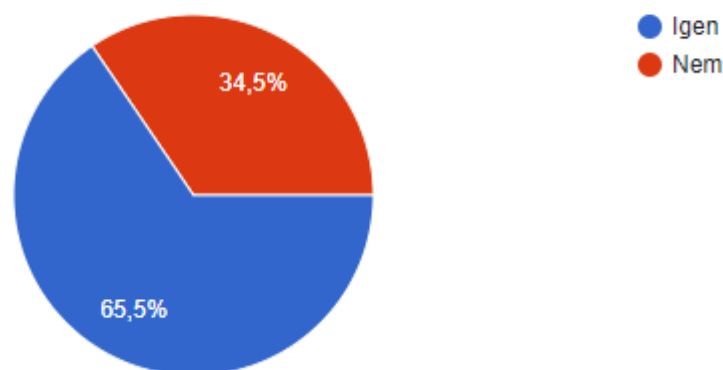
A tanulók közül 32-en válaszolták a dal szövegének lefordítását, mint feladatot, ami 39,5%-ot tesz ki. 34-en jelölték meg az ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélését, ami összesen 42%-ot tesz ki, tehát ezt szokták a tanárok leggyakrabban végeztetni a tanulókkal. 29-en jelölték meg a dal eléneklését, ami 35,8%-ot jelent. Mindösszesen öten választották azt, hogy szoktak a dal énekeséről beszélgetni, ez 6,2%. 21 tanuló jelölte azt be, hogy az angolórán írásos feladatokat csinálnak egy-egy dalhoz kapcsolódóan, ez 25,9%-ot jelent.

Aki egyiket se jelölte be, hanem az egyéb válaszlehetőséghez írt be valamit, nagyrészt azt írta, hogy nem szoktak zenével foglalkozni angolórán, vagy azt, hogy ha foglalkoznak is zenével angolórán, semmilyen feladatot nem csinálnak vele kapcsolódóan.

Az ötödikesek közül négyen pipálták be a dal szövegének lefordítását, ugyanúgy négyen az ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélését, kijegyzetelését, a dal eléneklését csak hárman, egy valaki jelölte meg azt, hogy szoktak a dal énekeséről beszélgetni, dalhoz kapcsolódó írásos feladatokat pedig négyen válaszolták. A hatodik évfolyamból négyen válaszolták azt, hogy a dal szövegének lefordítása, nyolcan az ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélését, kijegyzetelését, csak ketten a dal eléneklését, a dal énekeséről beszélgetni nevű választ egyikőjük sem jelölte meg, a dalhoz kapcsolódó írásos feladatokat viszont heten is bepipálták. A hetedik évfolyamból ezek a számok úgy néznek ki, hogy 12-en jelölték be a dal szövegének lefordítását, ugyanúgy 12-en az ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélését, kijegyzetelését, 13-an a dal eléneklését, egy valaki azt, hogy szoktak a dal énekeséről beszélgetni, négyen pedig, hogy szoktak írásos feladatokat csinálni a dalhoz kapcsolódóan. A nyolcadikasok közül 12-en jelölték meg a dal szövegének lefordítását, 9-en az ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélését, kijegyzetelését, 8-an a dal eléneklését, 3-an jelölték meg azt, hogy szoktak a dal énekeséről beszélgetni, a dalhoz kapcsolódó írásos feladatokat pedig 7-en válaszolták. Összességében, ha a tanárok visznek is be dalokat az angolórára, nem használják ki azoknak a potenciálját. Például a dal énekeséről szinte egyáltalán nem is szoktak beszélgetni, pedig az is egy nagyon jó téma, főleg ha valaki olyan az adott dal előadója, aki népszerű a gyerekek körében és szeretik őt.

Szereted, vagy szeretnéd, hogy angoltanádod zenével színesítse az órákat?

84 válasz

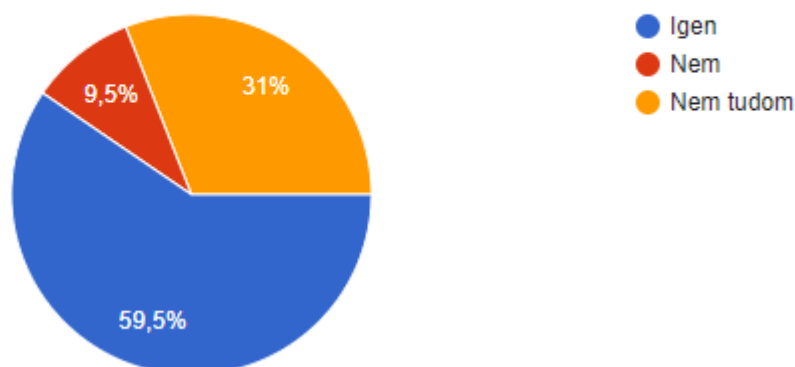
8. ábra: Szereted ha zenével színesítik az angolórákat?

A 8. kérdésem az volt, hogy szeretik (ha találkoztak már zenével az angolórán), vagy szeretnék-e, hogy angoltanáruk zenével színesítse az órákat. A 84 válaszadó közül 65,5%, azaz 55-en azt válaszolták, hogy igen, szeretik vagy szeretnék, hogy a tanáruk zenével színesítse az angolórákat. A másik 34,5%, azaz 29 tanuló nem szereti, vagy nem vágyik arra, hogy zene kerüljön az angolóráiba. A nemleges választ adók közül nem volt ötödik évfolyamos tanuló, viszont volt 3 hatodikos, 12 hetedikos és 14 nyolcadikos tanuló. Ebből adódóan, azok közül, akik szeretik vagy szeretnék a zenét angolórán, 7 ötödik osztályos tanuló, ez náluk 100%-os arány, 10 hatodikos, 20 hetedikos és 18 nyolcadikos tanuló. A gyerekek majdnem kétharmada szeretné, hogy legyen az angolórákon zenés foglalkozás, így ez mindenképpen elgondolkodtató a tanárok számára.

A 9. kérdésem az volt a gyerekek felé, hogy indokolják meg az előző válaszukat röviden, hogy miért szeretik vagy szeretnék vagy éppen nem szeretik vagy szeretnék, hogy zene jelenjen meg az angolóráikon. Mivel ez egy kifejtős kérdés volt, így rengetegféle választ kaptam rá. Akik igennel válaszoltak az előző kérdésre, olyan indokokat adtak a mostaniban, mint például hogy másabb és érdekesebb lesz tőle a tanóra, hangulatot ad az órának, könnyebben meg lehet tanulni a szavakat, a zenét könnyebben megjegyzik, a zenének kikapcsoló, nyugtató hatása van, motivál, felszabadító és levezeti a feszültséget, lehet új dolgokat tanulni és nem mindig ugyanaz a monoton hangulat jellemzi a tanórát. Ehhez képest azok, akik nemleges választ adtak az előző kérdésben a következő válaszokat adták a mostaniban: nagyon gyerekesek a zenék, nem kedvelik azokat a zenéket, nem olyan zenéket hallanak angolórán, ami az ízlesükkel megegyezik, illetve rossz minőségben hallják a zenét.

Szerinted lehet előnye annak, ha tanáraid zenével színesítik az angolórákat?

84 válasz

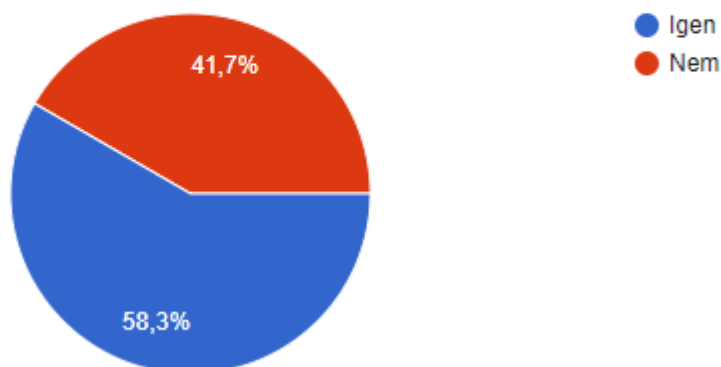

9. ábra: Van előnye annak, ha zene kerül az angolórába?

A következő kérdésben arra voltam kíváncsi, hogy a gyerekek szerint lehet-e előnye annak, hogy ha a tanáraik zenével színesítik az angolórákat. A tanulók 59,5%-a határozott igennel válaszolt erre a kérdésre, összesen 50-en a 84-ből. Mindösszesen a kitöltők 9,5%-a válaszolt határozott nemmel, ők 8-an vannak. A tanulók 31%-a, azaz összesen 26-an nem tudják, hogy lehet-e előnye annak, ha az angoltanára zenével színesíti az angolórákat. Az ötödikesek közül mindannyian, azaz hétből heten úgy gondolják, hogy igenis lehet előnye, a hatodik évfolyamból négyen nem tudják, kilencen viszont ugyanúgy gondolják, mint az ötödikesek, hogy lehet előnye, a hetedikesek közül 15-en válaszolták azt, hogy igen, öten azt, hogy nem és 12-en azt, hogy nem tudom. A nyolcadikasok közül 19-en jelölték meg azt, hogy igen, lehet előnye, 10-en azt, hogy nem tudják és hármójuk szerint nem, tehát nincs előnye annak, ha angoltanára zenével színesíti az angolórákat. Összességében a kitöltők kevesebb, mint 10%-a gondolja csak úgy, hogy a zenés foglalkozásoknak, feladatoknak egyáltalán semmi előnye nincs egy angolórán.

Nagyobb a motivációd, ha az angoltanárod zenét hoz/hozna az angolórára?

84 válasz

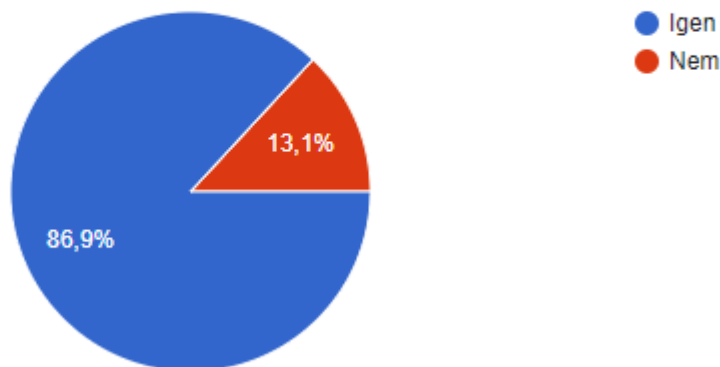
10. ábra: Nagyobb a motivációd, ha van zene az angolórán?

A 11. kérdésben azt kérdeztem meg a gyerekektől, hogy nagyobb-e a motivációjuk akkor, ha az angoltanáruk zenét hoz vagy hozna az angolórára. A tanulók 58,3%-a igennel válaszolt, ez a 84 kitöltőből 49-nek felel meg, míg a maradék 35 nemmel válaszolt, ez a válaszadók 41,7%-át jelenti. Az ötödikesek közül mindenki, azaz heten azt válaszolták, hogy nagyobb a motivációjuk, ha a tanáruk zene segítségével tanít az angolórán. A hatodikasok közül kilencen válaszoltak igennel, négyen pedig nemmel. A hetedik osztályosok közül 14-en válaszolták azt, hogy nagyobb a motivációjuk, 18-an viszont azt, hogy a zene nem segít ezen. A nyolcadikasoknál ezek a számok úgy oszlanak el, hogy 19-en jelölték meg az igent, míg 13-an a nemet. A motiváció szintje nagyon fontos, hogy magasan legyen minden tanórán, nem csak az angolórákon és ha bármivel is tudjuk ezt fokozni, azt be kell vetni a gyerekeknél, hiszen ezzel nem csak nekik segítünk a tanulásban, hanem a tanár a saját dolgát is megkönnyíti ezzel.

A következő kérdésem megint az előzőre irányult. Arra kértem a tanulókat, hogy indokolják meg röviden az előző válaszukat, hogy miért kisebb vagy nagyobb a motivációjuk. Azok a tanulók, akik az előző kérdésre az igen választ jelölték meg a következő indokokat írták: felszabadultabbak lesznek tőle, érdekesebb lesz az óra, segít a tanulásban, jó hangulatot ad az órának, ezzel növeli a motivációt és változatossá teszi az órákat. Ellenben, akik az előző kérdésre nemmel válaszolták, a következőket írták: nem szeretik az órán helyet kapó zenétet, eltereli a figyelmet, nem lehet érteni amit egy-egy dalban mondanak, gyerekesek a dalok.

Szerinted fontos, hogy változatosak és színesek legyenek az angolórák?

84 válasz

11. ábra: Változatosság fontossága

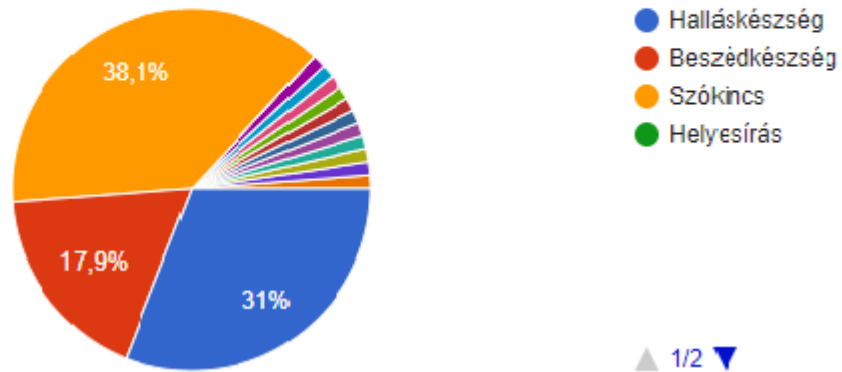
A következő kérdésnél arra voltam kíváncsi, hogy a gyerekek szerint fontos-e, hogy változatosak és színesek legyenek az angolórák. A gyerekek nagy része, egészen pontosan 86,9%, azaz 73-an úgy gondolják, hogy ez bizony egy fontos tényező. Míg a kitöltők másik része, 13,1%, azaz 11-en úgy gondolják, hogy nem fontos, hogy változatosak és színesek legyenek az angolórák.

Az ötödik osztályosok közül mindenki úgy gondolja, hogy igen, fontos, hétből heten ezt válaszolták. A hatodik évfolyamból mindössze ketten válaszoltak nemmel, 11-en pedig igennel. A hetedikeseknél is nagy az eltérés, 27-en válaszoltak igennel, míg öten nemmel. A nyolcadik évfolyamban pedig 28-an válaszoltak igennel, négyen pedig nemmel.

A gyerekek jóval nagyobb része gondolja tehát úgy, hogy igenis fontos, hogy változatos és színes legyen egy angolóra, de ez szerintem igaz bármelyik másik tanóra is. A zene és a dalok segítségével elérhetjük azt, hogy a monoton, unalmas légkört mássá, a gyerekek számára izgalmasabbá és változatosabbá tegyük.

Mit tud leginkább fejleszteni szerinted egy zenés angolóra? (Mit vettél magadon észre?)

84 válasz

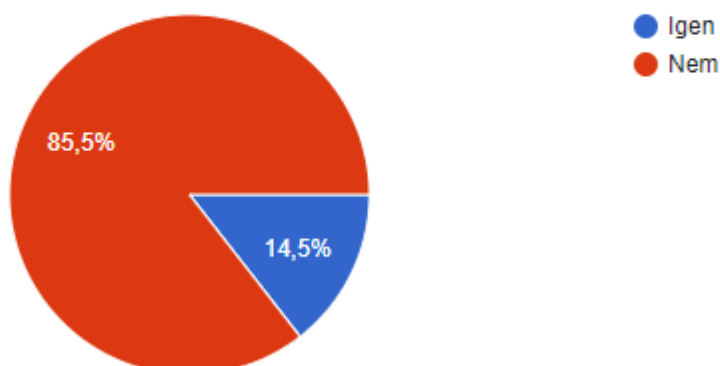

12. ábra: Mit tud leginkább fejleszteni egy zenés angolóra?

Ennél a kérdésnél a gyerekek személyes tapasztalataira voltam kíváncsi, hogy ők mit vettek észre magukon, mit tud leginkább fejleszteni egy olyan angolóra, ahol a zene segítségével tanulnak. Előre megadtam a tanulóknak négy válaszlehetőséget, ez a halláskészség, beszédképesség, szókincs és a helyesírás volt. Emellett egyéni válaszlehetőségre is volt lehetőségük. A gyerekek legnagyobb része a szókincset jelölte meg válasznak, egészen pontosan 32-en a 84-ből, ami 38,1%-ot jelent. Nem sokkal lemaradva, a kitöltők 31%-a a halláskészséget jelölte meg, egészen pontosan 26-an. 15-en, azaz a kitöltők 17,9%-a vette azt észre, hogy a beszédképességüket javítja leginkább egy zenés angol foglalkozás. A negyedik lehetséges választ, amit előre megadtam, a helyesírást senki nem választotta. 11-en egyéni választ írtak, amik közül szinte mindegyik arról szól, hogy nem találkoznak angolórán zenével. Egy-egy dalhoz, zenéhez kapcsolódó feladat, hogy mit fejleszt a legjobban a feladatnak a típusától is függ, a tanár kitalálhat olyan feladatokat, amik a halláskészséget, beszédképességet, szókincset és a helyesírást is fejleszti a gyerekeknél.

Az angolórán hallott dalokat szoktad otthon is hallgatni?

83 válasz

13. ábra: Angolói dalok hallgatása otthon

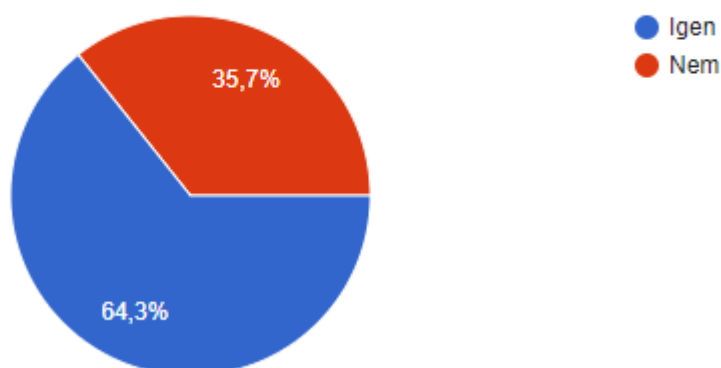
A 15. kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy azokat a dalokat, amiket az angolóra behoz a tanárunk, szokták-e otthon is hallgatni. A kérdést nem tettem kötelezővé, mivel számoltam azzal, hogy lesz olyan tanuló, aki nem tapasztalt még még olyan angolórát, ahol a zene segítségével tanulnak. Ennek ellenére kitöltötték 83-an, tehát egy kivétellel mindenki, így valószínűsítem, hogy a nemleges választ adók közül sokan azért mentek arra, mert nem szokott a zene az angolóra része lenni. Viszont a kitöltők 14,5%-a, azaz 12-en igennel válaszoltak, tehát ők szokták hallgatni otthon is azokat a zenéket, amiket angolórán hallottak. A nagyobb része a tanulóknak viszont nemmel válaszolt, 71-en, ami 85,5%-ot jelent.

Az ötödik osztályosok közül csupán egy valaki válaszolt igennel, öten pedig nemmel. A hatodikosok közül is egy valaki válaszolt igennel, a többi 12 nemmel. A hetedik évfolyamból nyolcan válaszoltak igennel, 24-en pedig nemmel. A nyolcadikosok közül pedig ketten hallgatják otthon is azokat a zenéket, míg 30-an nem.

A tanároknak olyan dalokat kellene kiválasztani, amiket a gyerekek szeretnek. Ha unják vagy nem tetszik nekik az, amit a tanár kiválaszt, akkor nem hogy nő a motivációjuk és a kedvük az angoltanuláshoz, inkább csak csökken. A gyerekeket is be lehet vonni ezekbe a munkálatokba, óra végén esetleg lehetne szólni pár percet arra, hogy közösen kiválasszanak egy dalt a következő órára és így a tanár biztos lehet abban, hogy a gyerekeknek tetszeni fog a dal.

Szeretnéd, ha gyakrabban jelenne meg a zene az angolóráidon?

84 válasz

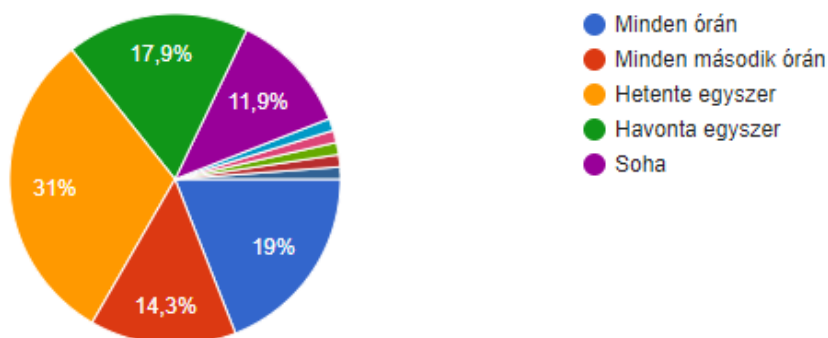

14. ábra: Szeretnéd, ha gyakrabban jelenne meg zene az angolórán?

Az utolsó előtti kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy igénylik-e és szeretnék-e a gyerekek, hogy gyakrabban jelenjen meg a zene az angolóráikon. A válaszadók majdnem kétharmada, 64,3%-a, számszerűsítve 54-en szeretnék, hogy gyakrabban jelenjen meg. 30-an viszont nem szeretnék, ők adják ki a maradék 35,7%-ot. Az ötödik évfolyamból mindenki igennel válaszolt. A hatodikasok közül kilencen válaszoltak igennel, négyen nemmel. A hetedikesek közül 19-en válaszoltak igennel, míg 13-an nemmel. A nyolcadikasoknál ugyanez a helyzet, 19-en válaszoltak igennel, 13-an pedig nem szeretnék azt, hogy gyakrabban jelenjen meg a zene az angolóráikon.

Milyen gyakran szeretnéd, hogy a tanárod zenét csempésszen az angolórádba?

84 válasz

15. ábra: Milyen gyakran szeretnél zenét az angolórán?

Az utolsó kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy pontosan milyen gyakran szeretnék a tanulók, hogy a tanáruk zenét csempésszen az angolóráikba. Megadtam nekik öt válaszlehetőséget, azt, hogy minden órán, minden második órán, hetente egyszer, havonta egyszer, vagy soha. Emellett adtam lehetőséget egyéni válaszadásra is.

A tanulók legnagyobb része azzal lenne elégedett, ha hetente egyszer jelenne meg a zene, mint tanulást elősegítő eszköz az óráikon. Összesen 26-an választották ezt, ami 31%-ot tesz ki. A második leggyakoribb válasz az volt, hogy minden órán legyen zene az angolórán. 16-an választották ezt a lehetőséget, ami 19%-ot jelent. Tehát összességében a gyerekek 50%-a gondolja úgy, hogy minimum hetente egyszer kellene lennie egy olyan angolórának, amin a zene segítségével tanulnak. A havonta egyszer 15-en választották, ami 17,9%-ot jelent. Azt, hogy minden második órán legyen 12-en választották, ők teszik ki a diagram 14,3%-át. 10-en pedig úgy gondolják, hogy soha ne legyen egy angolórán zene, a kitöltők 11,9%-a választotta ezt. Négyen adtak egyéni választ, ketten azt írták, hogy minél többször, ketten pedig azt, hogy nem tudják, hogy milyen gyakran szeretnék, mert még nem tapasztaltak olyan angolórát.

7. Hipotézis megválaszolása

A szakdolgozatom elején egy több részből álló hipotézist állítottam fel. Az a része, hogy annak ellenére, hogy a gyerekek szoktak zenét hallgatni, legyen az külföldi vagy magyar, az angolórákon nagyon ritkán jelenik meg a zene egyértelműen bebizonyosodott. A 6. kérdésemre érkezett válaszok alapján a gyerekek 86,9%-a soha vagy ritkán találkozik az iskolában zenével az angolórán. Emellett, a válaszadók 10,7%-a inkább ritkán találkozik zenével angolóráin. Ha ezt a két számot összeadjuk, sajnos nagyon közel kerülünk a maximális 100%-hoz. A 84 tanuló közül mindösszesen ketten választották azt, hogy gyakran jelenik meg az iskolában a zene az angolórán.

Hipotézisemnek az a része, hogy a tanárok csak tankönyves és munkafüzetes feladatokból származó zenés feladatokat csináltatnak a gyerekekkel viszont megdőlt. A 7. kérdésemre adott válaszok alapján, ha éppen megjelenik a zene az angolórán, akkor szoktak különböző feladatokat csináltatni a gyerekekkel. Sokan, egészen pontosan a válaszadók 42%-a választotta azt, hogy meg szokták beszélni az ismeretlen szavakat és kifejezéseket és ki is jegyzetelik azokat a szótárfüzetükbe. Emellett sokan választották még azt is, hogy le szokták fordítani a dalszövegeket, egészen pontosan 32-en, ami 39,5% és hogy el is szokták énekelni a dalokat, ezt

29-en válaszolták, ami 35,8%. Írásos feladatokat is szoktak csinálni, bár ezek lehetnek munkafüzetbe és tankönyvben is, de persze a tanárok is találhatnak ki külön feladatokat nekik. Ezt a választ 21-en, azaz a kitöltők 25,9%-a válaszolta.

Hipotézisem utolsó része az volt, hogy véleményem szerint a gyerekek örülnének és élveznék azt, hogy a tanáruk zenével és dalokkal színesítené az angolórákat. Ez egyértelműen bebizonyosodott. 8. kérdésemre adott válaszok alapján a gyerekek majdnem kétharmada, 65,5%-a szereti, vagy szeretné, hogy az angoltanára zenével színesítse az angolórákat. Olyan indokokat adtak a következő, 9. kérdésemre, hogy motiválná őket, izgalmasabbak lennének az órák és mert könnyebbé teheti a tanulást. Akkor élvezzi a gyerekek a tanórákat, ha megvan a kellő motivációja hozzá, és a 11. kérdésemre adott válaszok alapján a gyerekek 58,3%-ának nagyobb a motivációja, ha a tanára zenét hoz az angolórákra. A 16. és 17. kérdésemre adott válaszok alapján pedig a gyerekek majdnem kétharmada, pontosan 64,3%-a szeretné, hogy gyakrabban foglalkozzanak zenével az angolórákon, és ha összeadom a százalékokat az utolsó kérdésemre adott válaszoknál, akkor a gyerekek 64,3%-a szeretné azt, hogy legalább hetente egyszer legyen egy olyan angolórájuk, ahol valamilyen szerepet kap a zene.

8. Összegzés

A nyelvtanulás, azon belül is az angol nyelv tudása nagyon fontos manapság. Világnyelvről van szó, minden országban beszélik, ezért fontos, hogy a gyerekek minél hamarabb megismerkedjenek az angol nyelvvel. Mivel gyerekekről van szó, így muszáj, hogy úgy és olyan módon, technikákkal, eszközökkel tanítsuk meg nekik az angol nyelvet, hogy az élvezetes és élvezhető legyen a számukra. Ebben nagy segítség lehet a zene és a dalok. Olyan más, pozitív, változatos ingerek érhetik a tanulókat akkor, ha a zene és a dalok segítségével próbáljuk segíteni az ő tudásszintjüket, mint talán semmi más.

Szakedolgozatom elején igyekeztem utánajárni annak, hogy miért is lehet jó, ha zenével tanítunk angolt. Igyekeztem minél relevánsabb és modernebb források, irodalmak után kutatni és azok segítségével jobban beleásni magam a témába. Utánanéztam a zenének a pozitív hatásaira az osztályközösségre és az egyénre nézve, illetve arra is választ kaptam, hogy a zene és a nyelvek között több közös pont is található. Ezután igyekeztem tanári szemmel is nézni az egészet, hogy miért is használjunk zenét egyáltalán egy angolórán. Rengeteg készséget tud fejleszteni, emellett ösztönző és motiváló hatása is van a tanulókra nézve. Persze, fontos az is, hogy milyen

zenével, dallal dolgozunk, illetve, hogy mi alapján választunk dalt. A zene műfaja is lehet rengeteg féle, erről is igyekeztem a legtöbbet belefoglalni a szakdolgozatomba. Nem elég csak bevinni egy-egy dalt a gyerekeknek, fel is kell azt jól használni és olyan feladatokat kitalálni nekik, amik segítségével játékosan tanulhatnak, már-már úgy, hogy el is feledjék azt, hogy egy tanórán ülnek az iskolában.

Ezek után a kutatásom segítségével igyekeztem válaszokat kapni a dolgozatom elején felállított hipotéziseimre. A kutatást a lajoskomáromi Gesztenyefasori Szent Márton Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában végeztem el, segítségemre volt ebben két ottani tanár is, akiknek ezúton is külön köszönöm a segítséget. A kérdőívemet a gyerekek online töltötték ki, informatika órákon. Összesen 84 tanuló segített nekem a kitöltésével, nekik is külön köszönet. A kérdőívemben azt szerettem volna felmérni, hogy az iskolában milyen formában és milyen gyakran jelenik meg a zene az angolórákon. Emellett kíváncsi voltam arra is, hogy a gyerekek mindennapjaiban szerepet kap-e a zene és milyen formában. Az is érdekelt, hogy a gyerekek hogyan viszonyulnak a zenéhez az angolórákon, szeretik-e vagy sem, illetve szeretnének-e több olyan órát, ahol szerepet kap a zene. Miután lezártam a kérdőívet, elkezdtem kiértékelni azt. Saját tapasztalatból is kiindulva, nem volt meglepő azt látni, hogy az angolórákon soha vagy csak ritkán jelenik meg a zene, mint tanulást elősegítő eszköz. Lehet ez azért is, mert a tanárok egyszerűen nem tudnak arról, hogy a zenét segítségül hívhatnák ahhoz, hogy elősegítse a gyerekek tanulását azzal, hogy egy kis színt visz a mindennapok angolóráiba. Ellenben, lehet az is, hogy a tanárok tisztában vannak ezzel, csak éppen úgy gondolják, hogy ez is csak plusz munkát jelent nekik, ami persze így is van. Plusz időbe telik megtervezni egy olyan órát, ahol magunktól egy kis pluszt akarunk belevinni a munkafüzet, tankönyv vagy egyéb feladatlap nélkül. Időbe telik keresni egy olyan dalt, ami illik a tanórához, feladatokat, tevékenységeket kitalálni hozzá, esetleg letölteni és az osztályterem kivetítőjét vagy digitális tábláját használni hozzá. Ennek ellenére véleményem szerint megérné azt a plusz befektetett energiát a tanárok részéről. Azt viszont örömmel konstatáltam, hogy a gyerekek nagyobb része szereti és szeretné, igényt tart arra, hogy gyakrabban jelenjen meg a zene az angolórákon. A gyerekek is látják a potenciált abban és van előnye annak, ha zene segítségével tanítunk új szavakat, kifejezéseket. Fontos nekik, hogy változatos és színes legyen egy angolóra és a zene motiválja őket.

Összességében örülök, hogy ezt a témát választottam anno, rengeteg új ismerettel és tudással gazdagodtam, és bízom benne, hogy egy nap a rendszeres lesz az, hogy a gyerekeket zene segítségével is tanítjuk az angolórákon, részemről biztosan.

Összegzés angolul

Learning languages, including English, is very important nowadays. It's a global language, spoken in every country, so it's important that children learn English as soon as possible. As we are talking about children, it is essential to teach them English in a way, with techniques and tools that are enjoyable and fun for them. Music and songs can be a great help in this. There is a different, positive, varied stimulus that can come to learners when we use music and songs to help them improve their level of knowledge like perhaps nothing else.

At the beginning of my thesis, I tried to find out why teaching English with music could be a good thing. I tried to look for more relevant and modern sources and literature to help me to understand the topic better. I also looked into the positive effects of music on the classroom community and found out that music and languages have more in common than one might first think. I then tried to look at it from a teacher's point of view, and why we should use music in an English class at all. It can develop a lot of skills, and it also has a stimulating and motivating effect on the learners. Of course, it's also important what kind of music or song you use and what you choose to work with. The genre of music can also be many and varied, and I have tried to include as much as possible of this in my thesis. It's not enough to just introduce a song to the children, you have to use it well and come up with exercises that help them learn in a playful, fun way, almost in a way that makes them forget they are sitting in a classroom at school.

I then used my research to try to find answers to the hypotheses I had set out at the beginning of my thesis. The research was carried out to the Gesztenyefasori Szent Márton Elementary School and Elementary Art School in Lajoskomárom, with the help of two teachers there, whom I would like to thank for their help. My questionnaire was filled out online by the children in IT lessons. A total of 84 learners helped me to complete it, and I would like to thank them. In my questionnaire, I wanted to find out what form music takes in English lessons at school and how often it is used. I also wanted to find out whether and in what form music is included in the children's everyday lives. I was also interested in how the children relate to music in English lessons, whether they like it or not, and whether they would like to have more lessons with music. After I closed the questionnaire, I started to evaluate it. Based on my own experience, it was not surprising to see that music is never or rarely used as a learning tool in English lessons. Perhaps this is because teachers are simply unaware that music can be used to help children learn by adding a little colour and variety to their everyday English lessons. On the other hand,

it could be that teachers are aware of this, but just think that it also gives them extra work, which of course it does. It takes extra time to plan a lesson if you want to add a little extra on your own, without a workbook, textbook or other worksheets. It takes time to find a song that fits the lesson, come up with exercises and activities, maybe download them and use the classroom projector or digital whiteboard. Nevertheless, in my opinion it would be worth the extra effort invested by the teachers. On the other hand, I was pleased to see that the majority of children like and want music in English lessons more often. The children also see the potential and the benefits of teaching new words and phrases through music. It is important for them that an English lesson is varied and colourful and they also believe that music motivates them.

All in all, I'm glad I chose this topic back then, I've gained a lot of new knowledge and skills, and I hope that one day it will become a regular thing to teach children English through music, for me it will be for sure.

9. Irodalomjegyzék

- Bárdos, J. (2000). *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Engh, D. (2013). Why Use Music in English Language Learning? A Survey of the Literature. *English Language Teaching*, 113-127.
- Friedl, J. (2002). *Az iskolai siker titka - a játék*. Pápa: Deák és Társa Kiadó.
- Graham, C. (1986). *Small Talk, More Jazz Chants*. New York: Oxford University Press.
- Graham, C. (1993). *Grammarchants, More Jazz Chants*. New York: Oxford University Press.
- Krashen, S. D. (1982). *Principles And Practice In Second Language Acquisition*. Pergamon Press Inc.
- Murphey, T. (1992). *Music and Song*. New York: Oxford University Press.
- Nagy, Z. K. (2010). A cselekedtetés szerepe a kisiskoláskori angolnyelv-tanításban. *Új Pedagógia Szemle*, 57-70.
- Phillips, S. (1993). *Young Learners*. New York: Oxford University Press.
- Pinter, A. (2017). *Teaching Young Language Learners 2nd Edition*. Oxford University Press.
- Schoepp, K. (2016). Reasons for using songs in the ESL/EFL classroom. *The internet TESL journal*, 1-4.
- Szabados, M. (2002). Rap: a tökéletes ritmus. In S. M. Terts István, *Modern Nyelvoktatás* (old.: 19-30). Budapest: Corvina Kiadó Kft.

10. Mellékletek

Kérdőív:

Kérdések

Válaszok

84

Beállítások

A zene felhasználása az angolórán

Sziaztok! Kemény Ákosnak hívnak, jelenleg a MATE Kaposvári Campusának hallgatója vagyok és kérdőívemben arra lennék kíváncsi, hogy az angol óráitokon milyen formában, hogyan és milyen gyakran jelenik meg a zene.

A kérdőív teljesen anonim.

Köszönöm a kitöltést!

Hányadik osztályba jársz? *

- 4. osztály
- 5. osztály
- 6. osztály
- 7. osztály
- 8. osztály

Szoktál zenét hallgatni? *

- Igen
- Nem

Magyar vagy külföldi zenét szoktál inkább hallgatni? *

- Magyar
- Külföldit
- Mindkettőt

Ha az előző válaszban külföldit vagy mindkettőt jelöltél meg, akkor milyen nyelvű zenét hallgatsz a magyaron kívül? (Többet is írhatsz.)

Rövid szöveges válasz

.....

Ha angol nyelvű zenét hallgatsz, szoktál új szavakat/kifejezéseket tanulni belőle, amiket később hasznosítasz is? *

- Igen
- Nem

Milyen gyakran találkozol az iskolában zenével az angolórán? *

- Soha
- Ritkán
- Inkább ritkán
- Inkább gyakran
- Gyakran

...

Milyen feladatokat szoktatok csinálni egy-egy dalhoz kapcsolódóan? (Többet is jelölhetsz)

- a dal szövegének lefordítása
- ismeretlen szavak, kifejezések megbeszélése, kijegyzetelése
- dal eléneklése
- a dal énekeséről beszélgetni
- dalhoz kapcsolódó írásos feladatok
- Egyéb...

Szereted, vagy szeretnéd, hogy angoltanádod zenével színesítse az órákat? *

Igen

Nem

Kérlek, indokold meg röviden előző válaszodat! *

Miért szereted vagy nem szereted?

Hosszú szöveges válasz

Szerinted lehet előnye annak, ha tanáraid zenével színesítik az angolórákat? *

Igen

Nem

Nem tudom

Nagyobb a motivációd, ha az angoltanádod zenét hoz/hozna az angolórára? *

Igen

Nem

Kérlek, indokold meg röviden előző válaszodat! *
Miért nagyobb vagy kisebb a motivációd?

Hosszú szöveges válasz

Szerinted fontos, hogy változatosak és színesek legyenek az angolórák? *

Igen

Nem

Mit tud leginkább fejleszteni szerinted egy zenés angolóra? (Mit vettél magadon észre?)

Halláskészség

Beszédkészség

Szókincs

Helyesírás

Egyéb...

Az angolórán hallott dalokat szoktad otthon is hallgatni?

- Igen
- Nem

Szeretnéd, ha gyakrabban jelenne meg a zene az angolóráidon? *

- Igen
- Nem

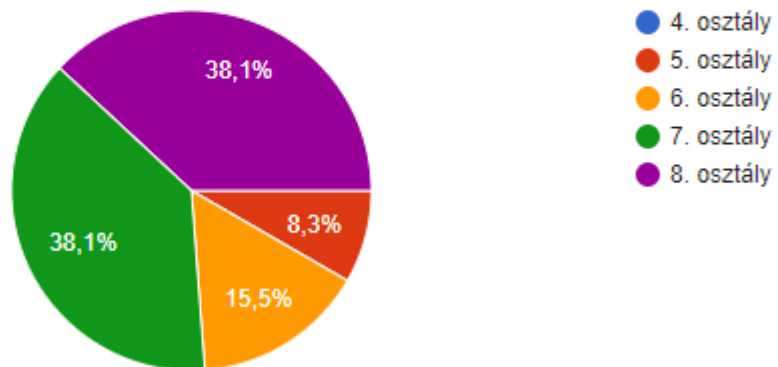
Milyen gyakran szeretnéd, hogy a tanárod zenét csempésszen az angolórádba? *

- Minden órán
- Minden második órán
- Hetente egyszer
- Havonta egyszer
- Soha
- Egyéb...

Kérdőív diagramok:

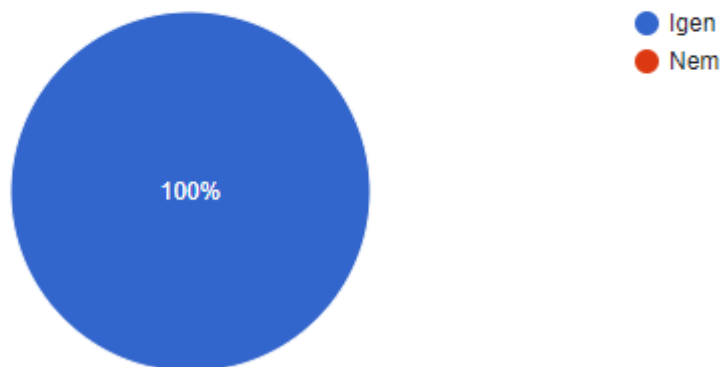
Hányadik osztályba jársz?

84 válasz

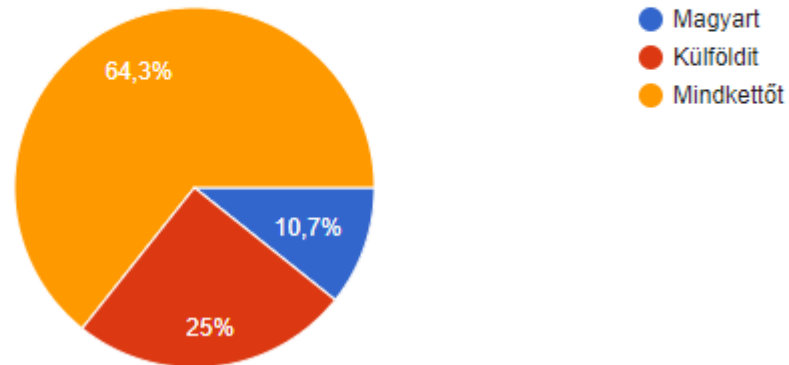
Szoktál zenét hallgatni?

84 válasz

Magyar vagy külföldi zenét szoktál inkább hallgatni?

84 válasz

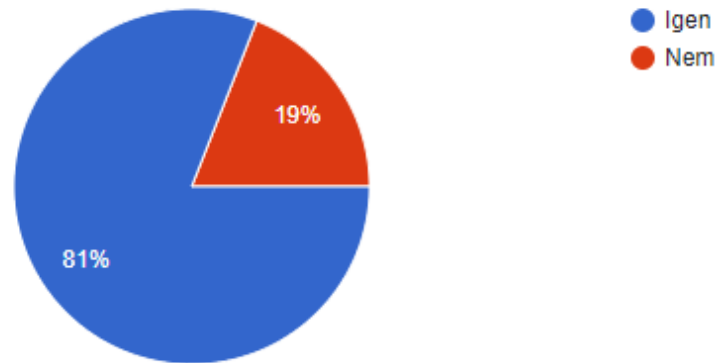
Ha az előző válaszban külföldit vagy mindkettőt jelöltél meg, akkor milyen nyelvű zenét hallgatsz a magyaron kívül? (Többet is írhatasz.)

73 válasz

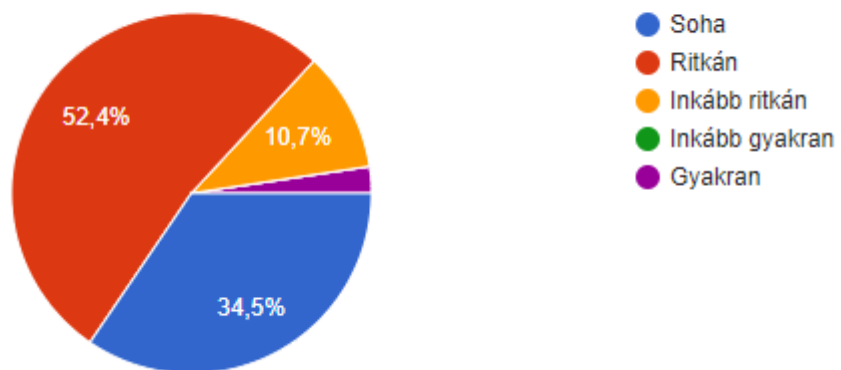
Ha angol nyelvű zenét hallgatsz, szoktál új szavakat/kifejezéseket tanulni belőle, amiket később hasznosítasz is?

84 válasz

Milyen gyakran találkozol az iskolában zenével az angolórán?

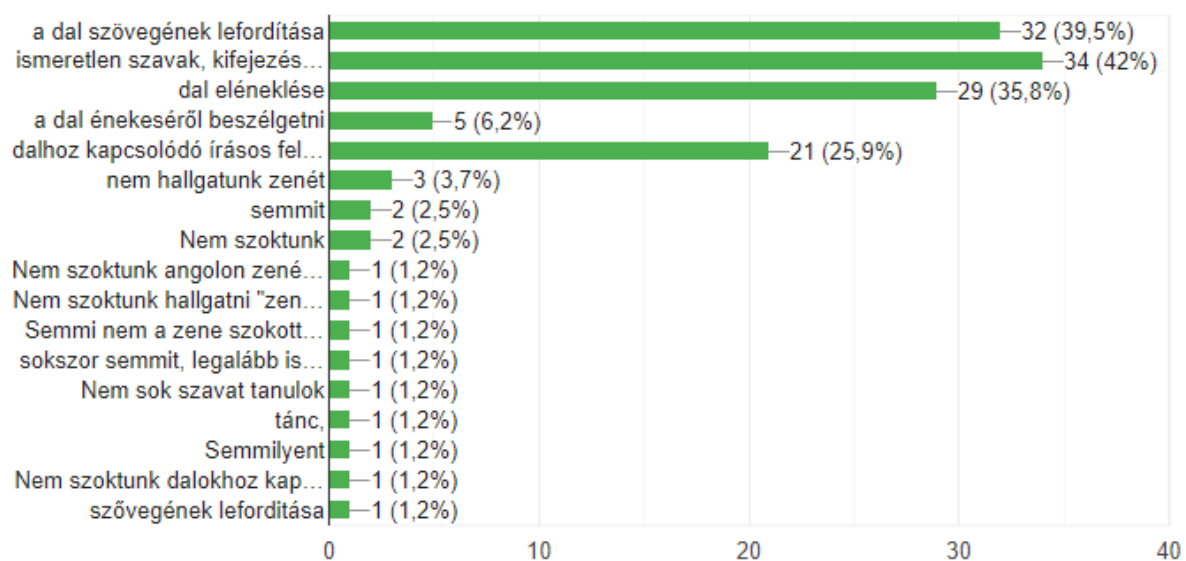
84 válasz

Milyen feladatokat szoktatok csinálni egy-egy dalhoz kapcsolódóan? (Többet is jelölhetsz)

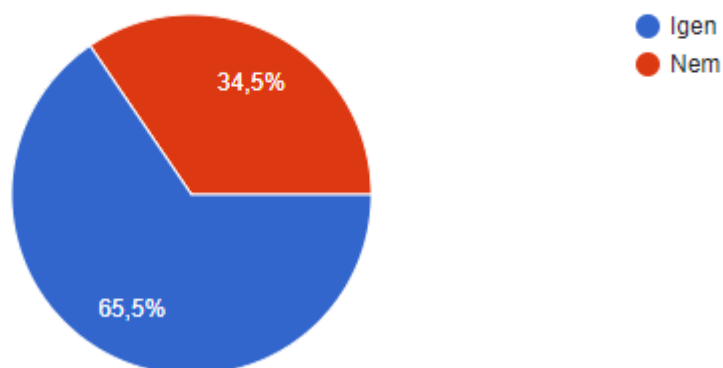

81 válasz

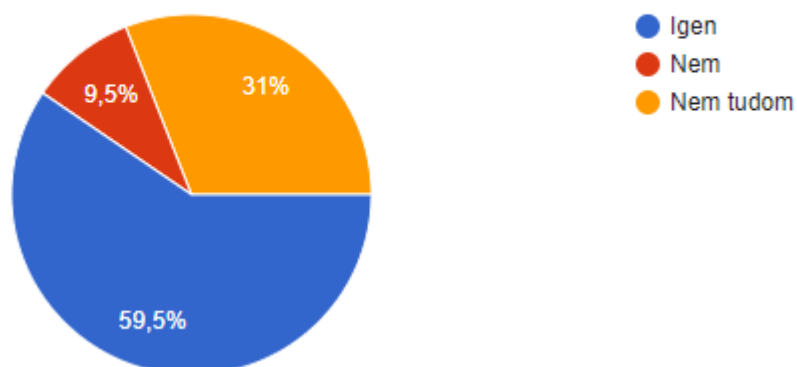
Szereted, vagy szeretnéd, hogy angoltanárod zenével színesítse az órákat?

84 válasz

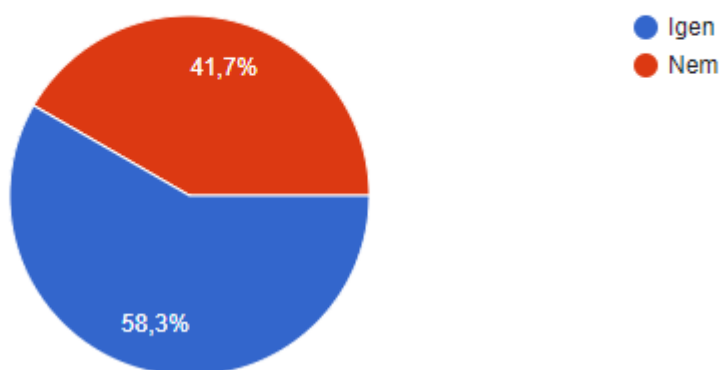
Szerinted lehet előnye annak, ha tanáraid zenével színesítik az angolórákat?

84 válasz

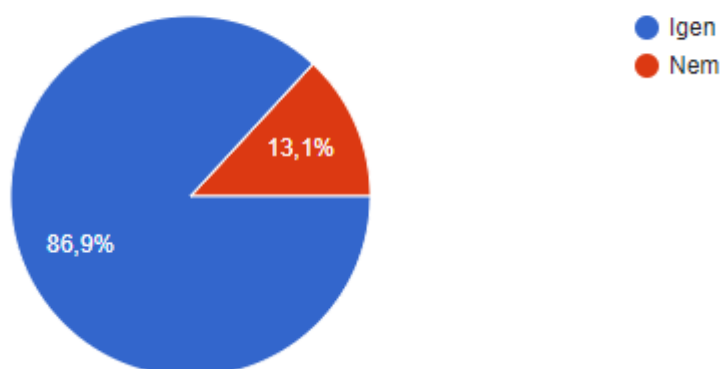
Nagyobb a motivációd, ha az angoltanárodd zenét hoz/hozna az angolórára?

84 válasz

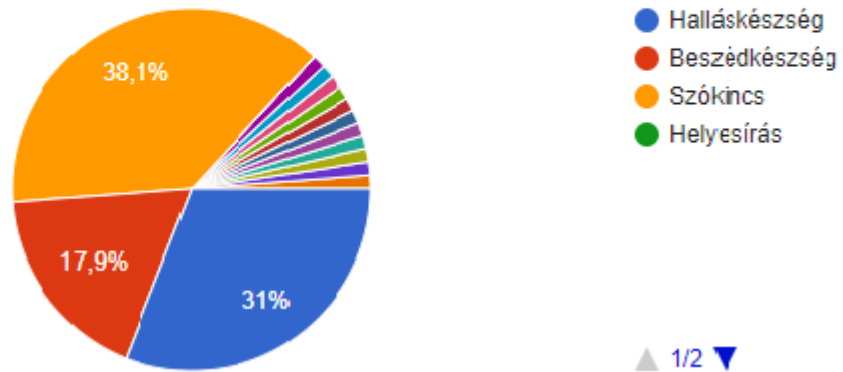
Szerinted fontos, hogy változatosak és színesek legyenek az angolórák?

84 válasz

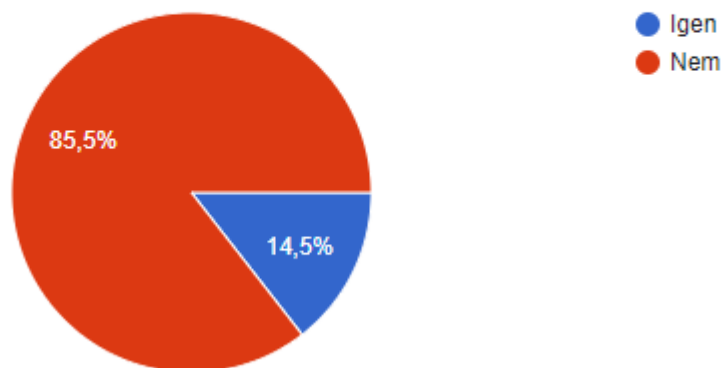
Mit tud leginkább fejleszteni szerinted egy zenés angolóra? (Mit vettél magadon észre?)

84 válasz

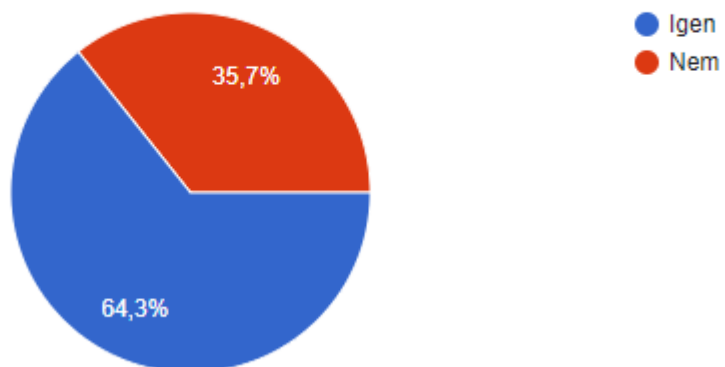
Az angolórán hallott dalokat szoktad otthon is hallgatni?

83 válasz

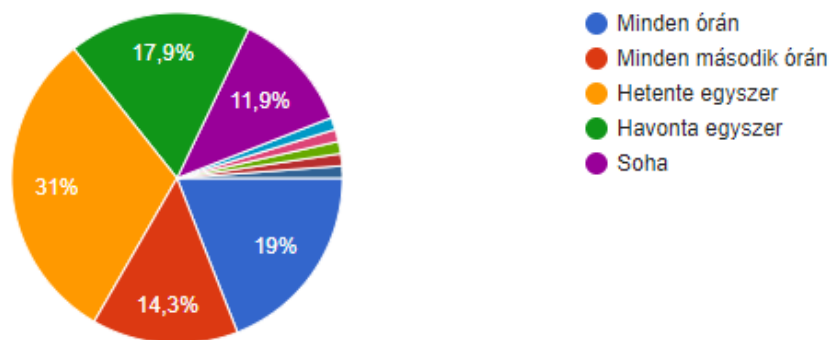
Szeretnéd, ha gyakrabban jelenne meg a zene az angolóráidon?

84 válasz

Milyen gyakran szeretnéd, hogy a tanárod zenét csempésszen az angolórádba?

84 válasz

Nyilatkozatok

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Cím: 7400 Kaposvár, Guba S. u. 40.
Tel.: +36-82/505-800
Honlap: <https://uni-mate.hu>

5. sz. függelék – Hallgatói és konzulensi nyilatkozat minta

NYILATKOZAT

Alulírott KEMÉNY ÁKOS, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, TANÍTÓ szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakkolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023 év OKTÓBER hó 30. nap

Kemény Ákos
Hallgató

NYILATKOZAT

KEMÉNY ÁKOS (név) (hallgató Neptun azonosítója: B8CYZ4)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a
záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: 2023 év OKTÓBER hó 30. nap

belső konzulens